

ТЕЛЕМЕДИЦИН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЭРХ ЗҮЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ: ГАДААДЫН ЗАРИМ ОРНЫ ТУРШЛАГА

(Харьцуулсан судалгаа)

*Д.Аюуш, Д.Амаржаргал (Ph.D), О.Нарантуяа,
Д.Жигваагүнсэл, Р.Оргилмаа, Б.Батцэцэг*

АГУУЛГА

УДИРТГАЛ

СУДАЛГААНЫ ХУРААНГУЙ

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ. ОЛОН УЛСЫН ТЕЛЕМИДИЦИНИЙ ЭРХ ЗҮЙН ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ЗӨВЛӨМЖ БА АРГАЧЛАЛ

- ДЭМБ-ын эрүүл мэндийн тогтолцоог бэхжүүлэхэд цахим аргачлалыг нэвтрүүлэх удирдамж
- Зүүн Өмнөд Азийн орнуудын телемедициний эрх зүйн орчин
- Европ дахь телемедициний эрх зүйн орчин

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ. ЗАРИМ ОРНЫ ТЕЛЕМЕДИЦИНИЙ ЭРХ ЗҮЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ

БНХАУ

- Цахим оношилгооны журам
- Цахим эмнэлгийн журам
- Телемедициний үйлчилгээний стандарт

ФИЛИППИН

- Цахим эрүүл мэндийн тогтолцоо, үйлчилгээний тухай хууль

БНСУ

- Эмнэлгийн үйлчилгээний хууль

МАЛАЙЗ

- Телемедициний тухай хууль

АВСТРАЛИ

- Технологид суурилан өвчтөнд зөвлөгөө өгөх удирдамж
- Эмч, мэргэжилтнүүдэд зориулсан алсын зайн эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэх удирдамж

ОХУ

- Телемедициний технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламж үзүүлэх ажлыг зохион байгуулах, үзүүлэх журам

ЯПОН УЛС

- Цахим эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг хэрэгжүүлэх удирдамж
- Энэ удирдамж нь дараах бүтэцтэй байна:

АШИГЛАСАН МАТЕРИАЛ

УДИРТГАЛ

Судалгааны хамрах хүрээ: Энэхүү судалгаанд захиалагчийн хүсэлтийн дагуу телемедициний үйлчилгээг амжилттай хэрэгжүүлж буй эрх зүйн зохицуулалт сайтай гэж олон улсын судалгаа шинжилгээний ажилд дүгнэгдсэн БНХАУ, Филиппин, БНСУ, Малайз, Австрали, Япон, ОХУ зэрэг гадаадын зарим орны телемедицин үйлчилгээнд холбогдох хууль, журмыг судалсан болно.

Судалгаань хоёр бүлэгтэй. Нэгдүгээр бүлэгт, Дэлхийн Эрүүл Мэндийн Байгууллага (ДЭМБ), Зүүн Өмнөд Ази, Европын Холбооноос гаргасан телемедицинтэй холбогдох хууль, дүрэм, журам боловсруулахад олон улсад нийтлэг дагаж мөрдөх аргачлал болон зөвлөмжүүдийн талаар; Хоёрдугаар бүлэгт, судалгаанд хамрагдсан орнуудын телемедициний бие даасан хууль болон холбогдох журам, хууль тогтоомжууд (хуулийн нэр томьёо, зохицуулалтын хамрах хүрээ, харилцаанд оролцогчдын эрх, үүрэг, хариуцлагыг хэрхэн зохицуулсан байдал зэрэг)-ын талаар харьцуулан судлав.

Түлхүүр үг: телемедициний хууль тогтоомж, телемедициний эрх зүйн зохицуулалт, ДЭМБ, телемедициний олон улсын эрх зүйн зохицуулалт

Keywords: telemedicine regulation, WHO, telemedicine international regulation, telemedicine global legislation

СУДАЛГААНЫ ХУРААНГУЙ

Телемедицинийг олон улсад нийтлэг байдлаар хэрхэн зохицуулж буй талаар: ДЭМБ-с гаргасан “Эрүүл мэндийн тогтолцоог бэхжүүлэхэд цахим аргачлалыг нэвтрүүлэх удирдамж”-д хууль тогтоомж ба бодлогод телемедициний үйлчилгээний зохицуулалтыг тусгахдаа эрүүл мэндийн ажилтанд лиценз олгох журам гаргах, эрх зүйн орчныг тодорхой болгох; алсын зайнаас үзүүлэх үйлчилгээний клиник протоколуудыг гаргах; үйл ажиллагааны цар хүрээ өөрчлөгдөхөд түүнд тохируулан хууль, журамд өөрчлөлт оруулах; телемедицинийг одоо байгаа үйлчилгээнд нэгтгэх механизмыг тодорхойлон нөхөн төлбөрийн загварыг тодорхой болгох; телемедицин үйлчилгээний үеэр гаргасан харилцан мэдээлэл солилцооны механизмыг баталгаажуулахыг заасан байна.

Мөн телемедициний хууль эрх зүйн зохицуулалтад телемедициний үйлчилгээний аюулгүй байдлыг хангахын тулд мэдээллийг хамгаалах; мэдээллийн нууцлалыг хангах; өгөгдлийг хариуцахтай холбоотой асуудлуудыг шийдвэрлэх тэргүүлэх чиглэлийг баримтлахыг зөвлөсөн байна.

Зүүн Өмнөд Азийн орнуудад буюу Малайз, Сингапур, Индонез, Тайланд, Вьетнамд телемедициний бодлогын баримт бичгүүд ёс зүйн болон эмнэлзүйн асуудалд түлхүү төвлөрсөн байдаг ба уг үйлчилгээг үзүүлэх технологи, платформд нэг их ач холбогдол өгөөгүй байдаг байна. Телемедициний удирдамжийг тухайн оронд нутагшуулахад тодорхой стандартчилал маш чухал. Үүнд нэр томьёо, телемедицинийг ашиглах ба хязгаарлах нөхцлүүд, хууль тогтоомж ба телемедицинийг хэрэгжүүлэх үеийн төлбөр тооцооны асуудлыг тодорхой болгох шаардлагатай гэсэн байна.

Европын Холбооны телемедициний эрх зүйн зохицуултад Европын Холбооны үйл ажиллагааны гэрээний (TFEU- Treaty on the Functioning of the European Union) дагуу телемедицинийг эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хувьд үйлчилгээ авах чөлөөт хөдөлгөөний ерөнхий эрхэд хамааруулсан байна. Мөн телемедицин нь эрүүл мэндийн үйлчилгээнээс гадна мэдээллийн үйлчилгээнд хамаарах тул эрүүл мэндийн зохицуулалтууд болон нийгмийн мэдээллийн үйлчилгээний зохицуулалт хийгддэг.

Харин улс хоорондын телемедициний харилцаан дахь өвчтөний эрх, эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тусгай зөвшөөрөл, телемедицин дэх хувийн мэдээллийг хамгаалах, нууцлах талаар зохицуулдаг журам ба түүний заалтыг судалгааны хэсэгт дэлгэрэнгүй байдлаар оруулсан болно.

Зарим орны телемедициний эрх зүйн зохицуулалтын талаар:

Сонгон судалсан улс орнуудын хувьд өөрийн орны онцлогоосоо шалтгаалж телемедициний үйлчилгээг бие даасан хуулиар болон хэд хэдэн тусдаа журам, удирдамжийн дагуу зохицуулдаг байна.

Хүснэгт 1. Судалгаанд хамрагдсан орнуудын телемедициний харилцааны зарим зохицуулалт

Улс	Эрх зүйн баримт бичгийн нэр	Телемедициний эрх зүйн онцлох асуудлууд тусгагдсан байдал
БНХАУ	Цахим оношилгооны журам (e-Diagnostic Rules)	Зөвхөн лицензтэй эмч, сувилагч нар цахим оношилгооны үйлчилгээ үзүүлж болно. Эдгээр боловсон хүчин нь улсын эрүүл мэндийн мэргэжилтний системийн жагсаалтад орсон, доод тал нь 3 жилийн бие даасан эмнэлзүйн дадлага туршлагатай байх ёстой. Энэ үйлчилгээг үзүүлэгч эмч нарын цахим оношилгооны ажил нь эмнэлэгт хэвтэн үйлчлүүлж буй өвчтөнийг эмчлэх үндсэн үүрэг хариуцлагаа доголдуулах шалтгаан болохгүй. Цахим оношилгооны эмнэлзүйн үйлчилгээг өвчтөнүүд үзлэг шинжилгээнд хамрагдсаны дараах зөвхөн тодорхой нийтлэг эсвэл архаг өвчний үзлэгийн хэлбэрээр ашиглаж болно. Хэрэв өвчний шинж тэмдэгт заавал биечлэн очиж үзүүлэх шаардлагатай өөрчлөлт гарсан бол цахим клиникийн үйлчилгээ үзүүлэгч эмч тухайн өвчтөнийг уламжлалт аргаар биечлэн үзүүлж эмчлүүлэхийг зөвлөх ёстой. Цахим оношилгооны эмнэлзүйн үйлчилгээг биечлэн үзүүлсэн нөхцөл байдалтай нь (телемедицин эмчилгээнд тавигдах шаардлагуудын дагуу) уялдуулан илүү чөлөөтэй үзүүлнэ. Өөрөөр хэлбэл, хэрэв тухайн өвчтөн аль нэгэн эмнэлгийн байгууллагад үзүүлэн үйлчлүүлж байгаа бол өөр бусад эмч нарт түүнийг зайнаас оношилж, эм бичихийг зөвшөөрнө.

	Цахим эмнэлгийн журам (e-Hospital Rules)	<p>Хэрэв эмнэлгийн байгууллага өөрөө эсвэл гуравдагч этгээдтэй хамтран цахим оношилгооны эмнэлгийн үйлчилгээг өөрийн болон хөндлөнгийн эмч нарын аль нэгийг ашиглан үйлчилгээний платформ бүрдүүлж байгаа бол энэхүү эмнэлгийн байгууллага нь “цахим эмнэлэг” болох өргөдлөө гаргах ёстой.</p> <p>Хэрэв эмнэлгийн байгууллага цахим оношилгооны эмнэлзүйн үйлчилгээг зөвхөн өөрийн бүртгэлтэй эмч нараар дамжуулан үзүүлдэг бол «цахим эмнэлэгт хоёр дахь нэрээр» хандаж болох боловч заавал үүрэг хүлээхгүй.</p> <p>Магадлан итгэмжлэгдсэн цахим эмнэлэг болохын тулд тухайн эмнэлгийн байгууллага нь техник хангамж, программ хангамжийн тодорхой шаардлагыг хангасан байх ёстой.</p> <p><u>Хариуцлага</u></p> <p>“Эмнэлгийн байгууллагын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл” авсан интернет эмнэлгүүд бие даан хуулийн хариуцлага хүлээнэ; Интернет эмнэлгийн бүх талууд хамтын ажиллагааны гэрээний дагуу холбогдох хуулийн хариуцлага хүлээнэ.</p> <p>Өвчтөн интернет эмнэлэгтэй эрүүл мэндийн маргаантай байгаа тохиолдолд холбогдох хууль тогтоомж, журмын дагуу хууль ёсны хариуцлагыг нөхөн төлүүлэхээр Интернет эмнэлгийн бүртгэлийн байгууллагад хандах хэрэгтэй.</p>
	Телемедицинский үйлчилгээний стандарт (Telemedicine Service Standard)	<p>Цахим оношилгооны эмнэлгийн үйлчилгээ үзүүлэх, цахим эмнэлэг байгуулах чиглэлээр гуравдагч этгээдтэй (арилжааны байгууллагуудыг оролцуулаад) хамтарч ажиллахад тухайн орон нутгийн эрүүл мэндийн зохицуулагчийн хянасан хамтын ажиллагааны бичгээр үйлдсэн гэрээг байгуулах шаардлагатай байдаг.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Буцааж хэрэглэх үр дагавартай. Цахим оношилгооны журам, цахим эмнэлгийн журмын аль алинд нь цахим оношилгооны үйлчилгээ үзүүлдэг эрүүл мэндийн байгууллагууд нь 30 хоногт багтаж холбогдох зөвшөөрөл (цахим оношилгооны үйлчилгээний зөвшөөрөл, эсвэл цахим эмнэлгийн зөвшөөрөл) –ийг авах. • Технологийн танилцуулга. Цахим эрүүл мэндийн журам нь эмнэлзүйн үйлчилгээнд эмч нарт зориулсан нүүр таних программ хангамж гэх зэрэг дэвшилтэт технологи нэвтрүүлсэн байна. • Хариуцлагын даатгал. Цахим эрүүл мэндийн журамд цахим эмнэлэг эсвэл хамтын ажиллагаанд оролцогч талуудаас хариуцлагын даатгалыг худалдаж авахыг шаарддаг. Харин журамд хариуцлагын даатгалын босго болон бусад шаардлагыг заагаагүй болно.

Филиппин	Цахим эрүүл мэндийн тогтолцоо, үйлчилгээний тухай (Philippine eHealth Systems and Services Act)	<p>Телемедициний үйлчилгээг зөвшөөрөгдсөн лицензтэй эмч, хөдөө орон нутгийн эрүүл мэндийн ажилтан нар үзүүлнэ. Рентген зураг болон бусад оношилгоо, шинжилгээг цахим хэлбэрээр бусад бүс нутагт байрладаг мэргэжлийн эмч нарт үзүүлж, оношлуулах бөгөөд шинжилгээний хариуг цахим шуудангийн хаягаар илгээнэ.</p> <p>Өвчтөн ба эмч хоёрын харилцан итгэлцэл, харилцан бие биеэ хүндэтгэх, өвчтөний хувийн нууцлал, өвчний талаарх мэдээллийн бүрэн бүтэн байдлыг хангах, зохих ёсоор мэдэгдэн зөвшөөрөл авах (телемедицин үйлчилгээ авах өвчтөний зөвшөөрлийн маягт) , бие даасан байдал, эмчийн хувийн нууцыг үнэлэх, эмчийн үндсэн үүргийг гүйцэтгэх, үзүүлж буй тусламжийн чанарыг баталгаажуулах зарчмыг баримтална.</p> <p><u>Өвчтөний эрх:</u></p> <p>Телемедициний зөвлөгөө өгөх үед эмнэлгийн бус ажилтнуудаас бусад хүнийг өрөөнөөс гарахыг хүсэх;</p> <p>Эмч телемедициний зөвлөгөө өгч байх үед өвчтөн хүсвэл хэдийд ч зогсоох;</p> <p>Телемедициний зөвлөгөөний үеэр олж авсан болон тэмдэглэсэн бүх мэдээллийг хуулбарлан авах;</p> <p>Телемедициний зөвлөгөөний үед гэр бүлийн гишүүн, эсхүл асран хамгаалагчийн туслалцаа авч болох бөгөөд тэд зарим асуултад хариулах эрхтэй байна.</p> <p><u>Холбогдох хариуцлага, шийтгэл:</u></p> <p>Өвчтөний хувийн мэдээллийг зөвшөөрөлгүй задруулсан бол 500,000-2 сая пицсоогоор торгож нэгээс гурван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.</p> <p>Өвчтөний хувийн эмзэг мэдээллийг зөвшөөрөлгүй задруулсан бол 500,000-400 сая пицсоогоор торгож гурваас зургаан жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.</p> <p>Хайхрамжгүй байдлаас болж өвчтөний хувийн мэдээллийг задруулах; хувийн нууц мэдээлэлд зөвшөөрөлгүй нэвтрэх; хувийн болон хувийн нууц мэдээллийг зөвшөөрөлгүйгээр устгах; хувийн нууц мэдээллийг задруулсныг нуун дарагдуулах гэх мэт бусад төрлийн үйлдлийг хослуулан, эсхүл давтан үйлдсэн бол 1-5 сая хүртэл пицсоогоор торгож гурваас зургаан жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.</p>
БНСУ	Эмнэлгийн үйлчилгээний хуулиар (Medical service act)	<p>Хэн ч эмнэлгийн магадлагаа, дүгнэлт, эмчийн жорыг дижитал гарын үсэг бүхий цахим хэлбэрээр хүлээн авах боломжтой бөгөөд эмч цахим жор олгохдоо Дижитал гарын үсгийн тухай хуульд зааснаар батаглгаажуулах шаардлагатай. Цахим</p>

		<p>эрүүл мэндийн дэвтэр, цахим жор нь нэгдсэн цахим санд бүртгэгдэнэ. Уг санд зөвхөн эмнэлгийн ажилтан болон өвчтөн нэвтрэх эрхтэй бөгөөд үзлэг, оношилгоо, эмчилгээ, үр дүн, хяналтын үйл явцыг бүхэлд нь харах боломжтой юм.</p> <p><u>Өвчтөний эрх:</u></p> <p>Өвчтөн нь нас, хүйс, шашин шүтлэг, нийгмийн байдлаас үл хамааран эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ авах эрхтэй;</p> <p>Өвчтөн нь эрүүл мэндийн нөхцөл байдлын оношилгоо, эмчилгээний төлөвлөгөө, тактикийн талаар эмнэлгийн ажилтнаас тайлбар авах эрхтэй;</p> <p>Өвчтөн нь эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ болон өвчний нууц, хувийн амьдралын талаарх мэдээллээ хамгаалуулах эрхтэй.</p> <p><u>Холбогдох хариуцлага, шийтгэл:</u></p> <p>Цахим жорын бүртгэлд хадгалагдсан хувийн мэдээллийг задруулах, алдах, өөрчлөх, устгах эрх хэнд ч байхгүй бөгөөд хэрэв эмч, эмнэлгийн ажилтан хариуцлага алдсан бол 20 сая воноор торгох, эсхүл 5 жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.</p>
Малайз	Телемедицинский тухай хууль (The Telemedicine Act 1997)	<p><u>Телемедицинээр үйлчлэх гэрчилгээ</u></p> <p>Телемедицинский чиглэлээр ажиллах гэрчилгээ авах өргөдлийг Малайз улсаас гадна бүртгэлтэй буюу тусгай зөвшөөрөл авсан эмнэлгийн мэргэжилтэн дотоодын бүрэн бүртгэлтэй эмнэлгийн эмчээр дамжуулан Зөвлөлд гаргах бөгөөд холбогдох материалыг хавсаргана.</p> <p>Зөвлөл нь өргөдөл гаргагчид телемедицинский чиглэлээр ажиллах эрхийн гэрчилгээг Зөвлөлөөс тодорхойлсон нөхцлийн дагуу гурван жилийн хугацаатай олгож болно.</p> <p>Зөвлөл нь телемедицинээр ажиллах гэрчилгээний нөхцөл, болзлыг хэдийд ч өөрчилж болно.</p> <p>Зөвлөл нь телемедицинээр ажиллах гэрчилгээ эзэмшигч гэрчилгээнд заасан аливаа нэр томъёо, нөхцлийг зөрчсөн тохиолдолд гэрчилгээг хүчингүй болгож болно.</p> <p>Зөвлөлөөс телемедицинээр ажиллах гэрчилгээ олгохоос татгалзсан эсвэл уг гэрчилгээг цуцалснаас болж хохирсон аливаа этгээд нь шийдвэрийг эцэслэн гаргасан сайдад гомдол гаргаж болно.</p> <p><u>Өвчтөний зөвшөөрөл</u></p> <p>Бүрэн бүртгэлтэй эмнэлгийн эмч өвчтөнтэй холбоотой телемедицин хийлгэхээс өмнө өвчтөнөөс бичгээр зөвшөөрөл авна.</p> <p>Өвчтөн зөвшөөрөл өгөхөөс өмнө өвчтөнд дараах зүйлсийг мэдэгдээгүй бол хүчингүй болно.</p> <p>-ирээдүйд асрамж, эмчилгээ хийлгэх эрхэнд</p>

		<p>нь нөлөөлөлгүйгээр хүссэн үедээ зөвшөөрлөө эргүүлэн татах боломжтой гэдгийг;</p> <p>-телемедициний болзошгүй эрсдэл, үр дагавар, ашиг тусын талаар;</p> <p>-телемедициний харилцан үйлчлэлийн явцад олж авсан эсвэл мэдсэн өвчтөний талаарх аливаа мэдээлэл нууцлалд хамаарах талаар;</p> <p>-телемедициний харилцан үйлчлэлийн явцад дамжуулсан эсвэл ашигласан аливаа зураг, мэдээллийг тухайн өвчтөний эсвэл өвчтөнийх болохыг тогтоож болох бол өвчтөний зөвшөөрөлгүйгээр аливаа судалгаанд ашиглах эсвэл бусад хүнд тараахгүй байх.</p> <p>-Өвчтөний 1 дэх дэд хэсгийн дагуу өгсөн зөвшөөрөл нь тухайн дэд хэсгийн 2 дахь дэд хэсэгт заасны дагуу өгсөн мэдээллийг ойлгосон гэдгээ илэрхийлсэн өвчтөний гарын үсэг бүхий мэдэгдэлгүйгээр хүчин төгөлдөр бус байна.</p> <p>-Өвчтөний 1 дэх дэд хэсгийн бичгээр өгсөн зөвшөөрөл, 3 дахь дэд хэсгийн мэдэгдэл нь өвчтөний эрүүл мэндийн дэвтэрийн нэг хэсэг болно.</p> <p>- Өвчтөн насанд хүрээгүй, эсхүл сэтгэцийн эмгэг ба хөгжлийн бэрхшээлтэй бол түүний өмнөөс найз нь эсвэл асран хамгаалагч зөвшөөрөл өгч болно.</p> <p>-бүрэн бүртгэлтэй мэргэжлийн эмч нь энэ хэсэгт заасныг зөрчсөн гэм буруутай эсвэл гэм буруутайд тооцогдвол нэг зуун мянган рингитээс дээшгүй хэмжээний торгууль ногдуулах эсвэл хоёр жилээс илүүгүй хугацаагаар хорих ял эсвэл хоёуланг нь ногдуулж болно.</p>
Австрали	Технологид суурилан өвчтөнд зөвлөгөө өгөх удирдамж” (Technology-based patient consultations)	<p>Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүд технологи ашиглан өвчтөнд зөвлөгөө өгч, эмчлэхдээ:</p> <p>Зохих журмын дагуу өвчтөний зөвшөөрлийг авах, өвчтөний хувийн нууцыг хадгалах, хамгаалах;</p> <p>Өвчтөн биечлэн ирж үзүүлэх шаардлагатай тохиолдолд өвчтөнд заавал мэдэгдэх;</p> <p>Өвчтөнд өөрийн мэдээллийг үнэн зөвөөр өгөх;</p> <p>Өвчтөнд зөвлөгөө өгөх болгондоо өвчтөний мэдээллийг бүрэн гүйцэд тэмдэглэж авах;</p> <p>Зөвлөгөө өгөх явцдаа зөвлөгөөний үе, шат бүрийг өвчтөнд тайлбарлах;</p> <p>Өвчтөний өвчний түүх, өмнө үзүүлсэн эмнэлгийн үзлэг, магадлагаан дээр тулгуурлан биеийн байдлыг нь тодорхойлох;</p> <p>Өвчтөнд алсын зайнаас зөвлөгөө мэдээлэл өгөх үед эмч, мэргэжилтнүүд өвчтөнийг урьд нь үзэж байгаагүй, өвчтөний дэлгэрэнгүй түүхтэй танилцаж байгаагүй бол санал болгож буйэмчилгээ нь тухайн өвчтөнд эсрэг заалттай эсэхийг лавлан;</p>

		<p>Өвчтөний биеийн байдлыг үнэлж, дүгнэхдээ ашигласан мэдээллийн эх сурвалжаас үл хамааран эмчилгээний хариуцлагыг бүрэн хүлээнэ. Мэдээллийг өвчтөнөөс, гуравдагч этгээдээс болон өөрийн эмчилж байсан туршлага дээр үндэслэсэн зэрэг аль ч тохиолдолд эмчилгээний хариуцлагыг эмч бүрэн хүлээх;</p>
	<p>Эмч, мэргэжилтнүүдэд зориулсан алсын зайн эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэх удирдамж(Telehealth guidance for practitioners)</p>	<p>2. <u>Алсын зайнаас эрүүл мэндийн зөвлөгөө, үйлчилгээ үзүүлэхээс өмнө</u> Эмч, мэргэжилтэн өөрийгөө танилцуулан, өвчтөн, үйлчлүүлэгчийнхээ талаарх мэдээллийг нягтлах. Алсын зайн зөвлөгөө, эмчилгээ авснаар ямар үр дүнд хүрэхийг өвчтөнд тайлбарлах. Өвчтөнд ойлгомжтой үг, хэллэг ашиглан мэдээлэл өгөх, төлбөр тооцоо болон төлөвлөж буй эмчилгээ, үйлчилгээнийхээ талаар танилцуулах, хамт ажиллаж буй багийн эмч мэргэжилтнүүдэд өвчний мэдээллийг танилцуулах, өвчний талаарх мэдээллийг тэмдэглэн авч буйгаа өвчтөнд мэдэгдэн, тэдний зөвшөөрлийг авах. Гэрээсээ ажиллаж байгаа тохиолдолд эмч, мэргэжилтнүүд нь өвчтөн, үйлчлүүлэгчийнхээ хувийн нууцыг хадгалах, тэдний эрхийг хамгаалах. <u>Алсын зайнаас зөвлөгөө, мэдээлэл өгөх үеэр</u> Өвчтөнийхөө өвчний түүх, эрүүл мэндийн өнгөрсөн болоод өнөөгийн байдлыг тодруулахын тулд сайтар ярилцан, шаардлагатай тохиолдолд хэлмэрч ашиглах. Алсын зайнаас үйлчилж байгаа хэдий ч мэдээлэлд суурилан чанартай үйлчилгээ үзүүлэхийг эрхэмлэх. Зөвлөгөө, үйлчилгээнийхээ талаар нарийн, тодорхой тэмдэглэл хөтлөх. <u>Өвчтөнд үргэлжлүүлэн анхаарал, халамж тавих</u> Өвчтөний биеийн байдал сайжирч байгаа эсэх талаар үргэлжлүүлэн анхаарал тавих, өвчтөний зөвшөөрлийг авч, бусад эмч, мэргэжилтнүүдтэй ижил төрлийн өвчтөнд зөвлөсөн эмчилгээний талаар санал солилцох. Өвчтөнд шаардлагатай гэж үзсэн тохиолдолд эмчид биечлэн үзүүлэхийг зөвлөх.</p>
Япон	<p>Цахим эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг хэрэгжүүлэх удирдамж</p>	<p>Эмнэлгийн цахим тусламж үйлчилгээ нь эмчид биечлэн үзүүлэхтэй харьцуулахад өвчтөний бие махбод, сэтгэл санааны нөхцөл байдлыг үнэлэх явц хязгаарлагдмал байдаг. Эмч нь эмнэлгийн онлайн тусламж үйлчилгээний энэхүү хязгаарлагдмал байдлыг зөвөөр ойлгож, өвчтөн болон тэдний гэр бүлийнхэнд эмнэлгийн онлайн тусламж үйлчилгээний давуу болон сул талуудыг урьдчилан тайлбарлаж өгөх шаардлагатай. <u>Аюулгүй болон хүчин төгөлдөр байдал нь нотолгоонд суурилсан байх</u></p>

		<p>Эмнэлгийн онлайн тусламж үйлчилгээг үзүүлэхдээ өвчтөнд зохистой байдлаар эмчилгээний аюулгүй болон хүчин төгөлдөр байдлыг баталгаажуулах шаардлагатай. Түүнээс гадна эмч нь эмчилгээний аюулгүй болон хүчин төгөлдөр байдлыг хангахдаа хүлээн зөвшөөрөгдсөн эмчилгээний арга дээр суурилж явуулах ёстой.</p> <p>Түүнчлэн, эмнэлгийн онлайн тусламж үйлчилгээ нь өвчтөн биечлэн шинжилгээ өгөх зэрэгтэй харьцуулахад, олж авах мэдээллийн хүртээмж нь багасах учраас эмнэлзүйн клиник туршилт санал болгох зэрэг аюулгүй байдал нь баталгаажуулахгүй эмчилгээ, үйлчилгээг өвчтөнд үзүүлэх хориотой. <u>Өвчтөний хүсэлд нийцсэн эмчилгээний баталгаатай байдал</u></p> <p>Цахимаар эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ авах нь өвчтөнд ямар давуу болон сул талууд үүсэхийг сайтар ойлгосны дараа өвчтөн хүлээн зөвшөөрсөн тохиолдолд эмчилгээг явуулах ёстой. Эмчилгээг судалгааны зорилгоор болон эмчийн хувийн эрх ашгийн төлөө хийхийг хориглоно.</p>
ОХУ	<p>Телемедицинский технологи ашиглан эмнэлгийн тусламж үзүүлэх ажлыг зохион байгуулах, үзүүлэх журам</p> <p>(“Об утверждении порядка организации и оказания медицинской помощи с применением телемедицинских технологий”)</p>	<p>Телемедицинский технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламж үзүүлэх ажлыг эмнэлгийн ажилчид гүйцэтгэдэг бөгөөд тэдгээрийн талаарх мэдээллийг Холбооны эрүүл мэндийн ажилтны бүртгэлд оруулах ба холбогдох эмнэлгийн байгууллагуудыг бүртгүүлэх шаардлагатай болно.</p> <p>Телемедицинский технологийг ашиглан өвчтөнүүд болон тэдний хууль ёсны төлөөлөгчдөд зөвлөгөө өгөхдөө эмчлэгч эмч өвчтөнд урьд нь зааж өгсөн эмчилгээ, түүний дотор эмчийн бичсэн эм ба зааврыг цахим баримт бичигт эмхэтгэн оруулна. Биечлэн уулзах (үзлэг, зөвлөгөө) дээр үүнийг залруулж оношилгоо, эмчилгээ хийж болно.</p> <p>Өвчтөн урьдчилсан оношилгоо, эмчилгээний цаг авалгүйгээр биечлэн уулзахаар (үзлэг, зөвлөгөө) холбоо барьсан тохиолдолд эмнэлгийн тайланд өвчтөн эсвэл түүний хууль ёсны төлөөлөгчдөд гаргасан шийдвэр зөвлөмжийн талаар тэмдэглэнэ. Энэхүү Процедурыг цахим хэлбэрээр өвчтөн болон (эсвэл) түүний хууль ёсны төлөөлөгчдөд илгээх, эсвэл холбогдох өгөгдөлд алсаас нэвтрэх, үүгээр дамжуулан мэдээллийн нөөцөд байршуулах боломжтой.</p>

СУДАЛГААНЫ ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ХЭСЭГ

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ. ОЛОН УЛСЫН ТЕЛЕМИДИЦИНИЙ ЭРХ ЗҮЙН ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ЗӨВЛӨМЖ БА АРГАЧЛАЛ

ДЭМБ-ын эрүүл мэндийн тогтолцоог бэхжүүлэхэд цахим аргачлалыг нэвтрүүлэх удирдамж

2019 онд гаргасан уг удирдамжид эмч ба үйлчлүүлэгчдийн хооронд үүсэх телемедициний харилцааг олон улсад зохицуулахад дараах үндсэн зөвлөмжийг өгч байна.³⁶¹

- Эрүүл мэндийн үйлчилгээг биечлэн үзүүлэх үйлчилгээг орлох бус тийм үйлчилгээг нөхөх буюу нэмж сайжруулах чиглэлийг баримтлах
- Өвчтөний аюулгүй байдал, нууцлал, холбоо барих боломж, хариуцлагыг хянах боломжтой нөхцөлд телемедицинийг ашиглах

Энэ хүрээний хяналт шинжилгээнд өвчтөний зүгээс өгсөн зөвшөөрлийг баталгаажуулах, өгөгдлийг хамгаалах, хадгалах, эрүүл мэндийн ажилтны лиценз, лицензийг баталгаажуулах протоколыг тодорхойлсон үйл ажиллагааны стандарт журмыг бий болгох хэрэгтэй.

Хууль тогтоомж ба бодлогод тусгах зүйлс

- Телемедицинийг хэрэгжүүлэх эрүүл мэндийн ажилтанд лиценз олгох журам гарган, эрх зүйн орчныг тодорхой болгох.

Үүнд эрүүл мэндийн ажилтан өөр улс эсвэл өөр хууль дүрэм үйлчилдэг газар байрлаж буй тохиолдолд хил дамнасан алсын зайнаас эмчилгээ, үйлчилгээний заавар өгөх үеийн эрх зүйн орчинг хамааруулан зохицуулах хэрэгтэй.

- Алсын зайнаас өгөх эмчилгээ үйлчилгээнд юуг хийж болох, юуг хийж болохгүйг тодорхой заасан клиник протоколуудыг гаргах.

Жишээлбэл, ямар төрлийн оношилгоо, эмчилгээ, үйлчилгээг биечлэн үзүүлэх шаардлагатай талаарх жагсаалтыг гаргах хэрэгтэй ба үйлчлүүлэгчид эрүүл мэндийн ажилтантай цахимаар холбогдохоос өмнө биечлэн уулзах боломж ба саналыг харгалзан үзэх орчинг бүрдүүлнэ.

- Эрүүл мэндийн ажилтны үйл ажиллагааны цар хүрээ өөрчлөгдөхөд түүнд тохируулан хууль, журамд өөрчлөлт оруулах шаардлагатай эсэхийг судлах.

Телемедициний системийг ашигладаг эрүүл мэндийн ажилтны үүрэг, хариуцлагыг тодорхой болгох бодлого, протокол боловсруулах.

- Телемедицинийг үйлчлүүлэгчээс эмч рүү хандсан одоо байгаа үйлчилгээнд нэвтрүүлэх, түүнд нэгтгэх механизмыг тодорхойлон нөхөн төлбөрийн загварыг тодорхой болгох.

³⁶¹ WHO guideline: recommendations on digital interventions for health system strengthening World Health Organization 2019

<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/311941/9789241550505-eng.pdf?ua=1>

- Телемедицин үйлчилгээний үеэр гаргасан харилцан мэдээлэл солилцоо, гаргасан шийдвэрийг баримтжуулах, хоорондын хэлхээний механизмыг баталгаажуулах.³⁶²

Телемедициний үйлчилгээг хэрэгжүүлэх хууль, эрх зүйн зохицуулалт, аюулгүй байдлын асуудлууд

Телемедициний хууль эрх зүйн зохицуулалтад телемедициний үйлчилгээг хэрэгжүүлэхэд дараах чиглэлийг баримтална:

1. Мэдээллийг хамгаалах;
2. Мэдээллийн нууцлалыг хангах
3. Өгөгдлийг хариуцахтай холбоотой асуудлууд.

Олон улсад эдгээр чиглэлийг багтаасан зохицуулалтын цогц тогтолцоо ховор байдаг бөгөөд ихэвчлэн хувийн мэдээллийг хамгаалах тухай урьд өмнө мөрдөгдөж байсан хуулиуд дээр суурилдаг. Бүх улс оронд эрүүл мэндтэй холбоотой болон түүнээс гаралтай өгөгдлийг өндөр нууцлалтай гэж үздэг бөгөөд телемедициний үйлчилгээг нэвтрүүлэхэд шийдвэрлэх томоохон бэрхшээлүүдийн нэг нь мэдээллийн аюулгүй байдал юм. Тиймээс үйлчлүүлэгчдийн эрх, үүргийг хангахын тулд телемедициний үйлчилгээг хэрэгжүүлэх стратегид хувийн мэдээллийг хамгаалах арга хэмжээг тодорхойлж, эмнэлгийн мэдээллийн нууцыг хамгаалах дүрмийг тогтоох хэрэгтэй.

Үүнд дараах асуудлуудыг тодорхойлсон байна:

1. Тухайн өвчтөний түүхийг бүрэн багтаасан эмнэлгийн бүртгэл болон эмнэл зүйн тодорхой тохиолдлуудыг тус тусад нь төвлөрсөн бус байдлаар хадгалах, холбогдох өгөгдлийг өөр өөр цахим бүртгэлд оруулах ангилал, шалгуурыг тодорхой тогтоож өгөх.
2. Телемедициний үйлчилгээнд холбогдсон хэрэглэгчдийн хэн нь ямар мэдээллийг харах эрхтэй болохыг тодорхойлсон байх.
3. Телемедициний үйлчилгээтэй холбоотой шат шатны мэргэжилтнүүдийн харж болох мэдээллийн тохирох түвшинг бий болгох.
4. Оролцсон мэргэжилтнүүд энэ сэдэвтэй холбоотой эмнэлзүйн стандартыг мэддэг байхыг баталгаажуулах сургалтын хөтөлбөрийг бий болгох.
5. Хувийн мэдээллийг хадгалах, дамжуулах, боловсруулахад өгөгдлийн аюулгүй байдлыг хангах төлөвлөгөөг тодорхойлсон байх. Өгөгдөл нэмэгдэхийн хэрээр системүүдийн хоорондын уялдаа холбоо ихсэн, нарийн төвөгтэй болж ирэхийг байнга санах хэрэгтэй.
6. Бүх өвчтөнүүд телемедицинтэй холбоотой өөрсдийн эрх, үүргээ бүрэн мэдсэн байх нөхцлийг бүрдүүлэх. Иргэд мэдээллийн аюулгүй байдал, нууцлал, найдвартай байдлыг сайн мэддэг болсон орчинд телемедициний үйлчилгээ улам нарийн төвөгтэй болох нь гарцаагүй.
7. Мэдээллийн аюулгүй байдал, өгөгдөл хамгаалалтын төлөвлөгөөнд бүх талын оролцогчдын хариуцлагыг тодорхой зааж өгөх ёстой.
8. Телемедициний үйлчилгээний хэрэгжилтээс үүдэлтэй эмнэлзүйн бүртгэлийн өгөгдлийг эзэмших эрх бүхий этгээдийг тодорхой болгох.
9. Телемедициний үйлчилгээг ашигласнаар гарах өгөгдлийг өвчтөний зүгээс ашиглахыг зөвшөөрсөн зөвшөөрлийг хэрхэн өгөх, авах журмыг тогтоосон байна.

³⁶² Framework for the Implementation of a Telemedicine Service. Washington, DC : PAHO, 2016.

https://iris.paho.org/bitstream/handle/10665.2/28414/9789275119037_eng.pdf?sequence=6

Зүүн Өмнөд Азийн орнуудын телемедициний эрх зүйн орчин³⁶³

Зүүн Өмнөд Азийн орнууд буюу Малайз, Сингапур, Индонез, Тайланд, Вьетнамд телемедициний бодлогын баримт бичгүүд ёс зүйн болон эмнэлзүйн тал дээр төвлөрсөн байдаг ба уг үйлчилгээг үзүүлэх технологи, платформд нэг их ач холбогдол өгөөгүй байдаг. Телемедициний удирдамжийг тухайн оронд нутагшуулахад тодорхой стандартчилал маш чухал. Үүнд нэр томьёо, телемедицинийг ашиглах ба хязгаарлах нөхцлүүд, хууль тогтоомж ба телемедицинийг хэрэгжүүлэх үеийн төлбөр тооцооны асуудлыг тодорхой болгох шаардлагатай. Мөн телемедициний удирдамжид эмч өвчтөнд биечлэн үйлчилгээ үзүүлэх уламжлалт болон дагалдах эмчилгээний зохицуулалтыг багтаасан байх ёстой.

Телемедициний удирдамжид эмч нарт зориулсан практик зөвлөмжийг багтаахаас гадна эрх, үүрэг хариуцлагыг багтаавал эрүүл мэндийн системд нэгтгэхэд хялбар болно. Одоогоор Зүүн Өмнөд азийн орнуудаас Малайзын телемедициний тухай хууль (The Telemedicine Act 1997) нь телемедициний практик үйл ажиллагаа, түүнтэй холбоотой асуудлыг зохицуулах, хянахад чиглэгдэж байна. Телемедициний үйлчилгээг үзүүлэгч нь уг хуулийг зөрчвөл 500,000 юанийн торгууль эсхүл 5 хүртэлх жил хорих ял ногдуулдаг байна. Харин Зүүн Өмнөд Азийн бусад оронд телемедициний бие даасан хууль байдаггүй ч энэ харилцааг зохицуулдаг журам гаргасан байдаг.

Зүүн Өмнөд Азийн орнуудын цахим харилцааг зохицуулсан хуулиуд нь ихэвчлэн оюуны өмчийн эрхийг хамгаалах, хуурамч эсвэл нууц мэдээлэл тараахаас урьдчилан сэргийлэх зорилгоор боловсруулагдсан байдаг. Гэхдээ эдгээр хуулиудад олон улсын эрүүл мэндийн үйлчилгээнд нийцэх хил хязгаарыг нь тухайлан заагаагүй байдаг. Ийнхүү хууль тогтоомжууд нь харилцан адилгүй байдаг тул хил дамнасан эрүүл мэндийн практикт гарсан зөрчлийг шийдвэрлэхэд төвөгтэй байдаг. Тиймээс аюулгүй байдлыг зөрчсөн болон бусад цахим гэмт хэргийг хуулийн хүрээнд шийдвэрлэх бүс нутгийн хэмжээний олон улсын хамтын ажиллагаа байх ёстой.

Сүлжээний бэлэн байдлын индекс (NRI-Network readiness index) нь телемедициний бэлэн байдлыг тодорхойлох жишиг үзүүлэлт бөгөөд NRI оноо багатай орнууд дэд бүтэц, техникийн ур чадварын хязгаарлагдмал байдлаас болж телемедициний хоцрогдолд ордог. Хүн амын тоо, газарзүйн байрлал, улс орны орлогын хэмжээ нь телемедициний бэлэн байдлын ялгавартай байдалд нөлөөлдөг ба Сингапур улс нь 5.6 сая хүн амтай өндөр орлоготой жижиг улс бөгөөд 2019 оны байдлаар Шведийн дараа хоёрдугаарт жагсаж байна. Индонез, Вьетнам зэрэг NRI оноо доогуур, хүн ам ихтэй орнуудад илүү их бэрхшээл тулгарч байна. Харин Монгол 41 оноогоор 89-д жагсаж байна.³⁶⁴

Европ дахь телемедициний эрх зүйн орчин³⁶⁵

Европын Комиссын тодорхойлсоноор телемедицин нь Мэдээлэл харилцаа холбооны технологийг ашиглан эрүүл мэндийн мэргэжилтэн нь өвчтөнд алсын зайнаас эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэхийг хэлнэ. Үүнд өвчнөөс урьдчилан

³⁶³ Intan Sabrina, M., & Defi, I. R. (2021). Telemedicine Guidelines in South East Asia—A Scoping Review. *Frontiers in Neurology*, 11, 1760.

³⁶⁴ <https://networkreadinessindex.org/countries/mongolia/>

³⁶⁵ Raposo V. L. (2016). Telemedicine: The legal framework (or the lack of it) in Europe. *GMS health technology assessment*, 12, Doc03. <https://doi.org/10.3205/hta000126>

сэргийлэх, оношлох, эмчлэхэд шаардлагатай текст, дуу, дүрс эсхүл бусад хэлбэрийн эрүүл мэндийн өгөгдөл, мэдээллийг аюулгүй байдлаар дамжуулахыг шаарддаг.

Европын Холбооны үйл ажиллагааны гэрээний (TFEU- Treaty on the Functioning of the European Union) 56 ба 57 дугаар зүйлд телемедицинийг эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хувьд үйлчилгээ авах чөлөөт хөдөлгөөний ерөнхий эрхэд хамааруулсан байна.

Мөн Европын хууль тогтоомжийн хүрээнд телемедицин нь эрүүл мэндийн үйлчилгээнээс гадна мэдээллийн үйлчилгээнд хамаарах тул эрүүл мэндийн зохицуулалтууд болон нийгмийн мэдээллийн үйлчилгээний зохицуулалт хийгддэг. Мэдээлэл, харилцаа холбооны эрх зүйн зохицуулалтад телемедицинийг Европын Холбооны удирдамж 95/46 /EU³⁶⁶, Мэдээлэл хамгаалах журам (GDPR)³⁶⁷, Мэдээллийн нийгэмлэгийн үйлчилгээний удирдамж 98/34 / EC³⁶⁸, Цахим худалдааны удирдамж 2000/31 / EC заавар ба удирдамж 2002/58 / EC³⁶⁹, Нууцлал ба цахим харилцаа холбооны удирдамж эсвэл цахим нууцлалын удирдамжуудаар³⁷⁰ зохицуулдаг. Эрүүл мэндийн үйлчилгээний зохицуулалтын хувьд Хил дамнасан удирдамж гэж нэрлэгддэг 2011/24 / EC-ийн удирдамжаар³⁷¹ зохицуулна.

Улс хоорондын телемедицин хэрэгжүүлэх үеийн өвчтөний эрх

Европын өвчтөнүүд Европын Холбооны бусад улс орнуудад Европын Холбооны Гэрээ (TCE- Treaty of the European Community)-ний дагуу эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг чөлөөтэй авах эрхтэй байдаг. Тухайлбал Европын Холбооны дотроо эрүүл мэндийн үйлчилгээ авсаны дараа нөхөн төлбөрөө өөрийн орноос буцаан авах харилцааг Европын Холбооны удирдамж (2011/24/EU)-аар зохицуулдаг байна.

Энэхүү удирдамжид Европын холбооны өөр гишүүн оронд гаргасан жорыг хүлээн зөвшөөрөхөөс (14-р зүйл) гадна жоронд бичигдсэн эмчилгээг хэрхэн нэг стандартаар тодорхойлох (гишүүн улсуудад нэршил нь өөр байж болно) болон жор бичсэн эмчийг хэрхэн тодорхойлох журмыг зааж өгсөн байдаг. Мөн телемедициний харилцаа хоёр өөр орны эмч, өвчтөний хооронд явагдсан тохиолдолд нөхөн төлбөр ба эрүүл мэндийн байгууллагуудын хоорондын хамтын ажиллагаа, хилийн чанад дахь өвчтөнүүдийн эрхийг хэрэгжүүлэх (3/d, 7/7, 14-р зүйлүүд) зэрэг асуудлыг зохицуулдаг. Телемедициний үйл ажиллагаа тухайн улсын хил хязгаараас гадна явагдах бүрт энэхүү удирдамж үйлчилдэг. Харин телемедицин нь улсын хил дотор явагдвал уг удирдамж хамаарахгүй.

Улс хоорондын телемедициний харилцаан дахь өвчтөний эрх нь 2011/24/EU³⁷² удирдамжид дараах байдлаар заагдсан байна.

³⁶⁶ Directive 95/46/EU <http://data.europa.eu/eli/dir/1995/46/oj>

³⁶⁷ Data Protection Regulation (GDPR) <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:52012PC0011>.

³⁶⁸ Directive on Services of the Information Society <http://data.europa.eu/eli/dir/1998/34/oj>.

³⁶⁹ Electronic Commerce Directive <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/31/oj>

³⁷⁰ Directive on Privacy and Electronic Communications or e-Privacy Directive <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/58/oj>.

³⁷¹ Cross-Border Directive <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/24/oj>

³⁷² European Commission. Memo/13/918, Q&A: Patients' Rights in Cross-Border Healthcare. Brussels; 2013. http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-918_en.htm

1. Өөр гишүүн улсад эмчилгээ хийлгэхэд (1-р зүйл) тодорхой нөхцлөөр нөхөн төлбөр авах эрхтэй (3-р бүлэг);
2. Өөрийн эмчилгээний талаарх холбогдох бүх мэдээллийг агуулсан эмнэлгийн бүртгэлд бичгээр болон цахим хэлбэрээр (4-р зүйлийн 2/f) нэвтрэх эрхтэй;
3. Хэрэв хүсвэл өвчтөн эмчилгээ хийлгэсэн гишүүн орны эмчилгээний чанар, аюулгүй байдлын талаарх стандарт, удирдамжийн мэдээллийг авах эрхтэй (Нийтлэл 4/2 / а);
4. Өөрийн ашиглаж буй үйлчилгээний хүртээмж, чанар, аюулгүй байдлын талаар мэдээлэл авах, түүнчлэн үйлчилгээ үзүүлэгчийн зөвшөөрөл, бүртгэлийн статусын мэдээллийг авах эрхтэй (4/2 / б-р зүйл);
5. Эмчилгээ хийлгэснээс болж хохирол учирсан тохиолдолд гишүүн улсын хууль тогтоомжийн дагуу дахин эмчилгээ хийлгэх, ил тод гомдол гаргах журмыг хэрэгжүүлэх эрхтэй (4-р зүйл/2/с).

Улс хоорондын телемедицин хэрэгжүүлэх үеийн эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тусгай зөвшөөрөл

Телемедицинийг явуулахад өвчтөний эх орноос өөр байршилд буй эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэгч хамрагдаж болзошгүй тул аль улсын хууль эрх зүйн орчин энэхүү харилцааг тодорхойлохыг тогтоох шаардлагатай. Тиймээс эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагааг зохицуулах үүрэг бүхий байгууллага нь өөрийн орны нутаг дэвсгэр дээрх мэргэжилтний хууль эрх зүйн болон ёс зүйн хэм хэмжээг тодорхойлно. Европын Холбооны одоо байгаа хууль эрх зүйн баримт бичгийг телемедициний үйлчилгээнд хэрхэн ашиглах талаар хэлэлцдэг ажлын хэсгийн санал болгож буйгаар Цахим худалдааны удирдамж (E-Commerce Directive 2000/31/EC)³⁷³ ба Улс хоорондын эрүүл мэндийн удирдамж (Cross-Border Healthcare Directive 2011/24/EU)³⁷⁴-ид заасны дагуу эрүүл мэндийн мэргэжилтэн нь зөвхөн өөрийн биеэр байгаа улсдаа бүртгүүлэх шаардлагатай гэсэн байна.

Телемедицин дэх хувийн мэдээллийг хамгаалах, нууцлах

Европын Холбооны удирдамж 2011/24/EU-ийн 14-р зүйлд зааснаар гишүүн улс бүрийн цахим эрүүл мэндийг хариуцдаг үндэсний эрх бүхий байгууллагуудын хамтын ажиллагааны сүлжээг бий болгосон ба энэ нь Европын Холбооны бусад хууль тогтоомж, ялангуяа өгөгдөл хамгаалах журамд (Data Protection Directive) захирагдах ёстой байдаг. Энэ журмын зорилго нь нэг талаар хувийн мэдээллийн эргэлтийг зөвшөөрөх, нөгөө талаас хувийн мэдээлэл эзэмшигчийг бүрэн хамгаалах явдал юм.

Өгөгдөл хамгаалах журмын 2/а-д хувийн мэдээллийг “Нэгэнт тодорхойлогдсон эсвэл тодорхойлох боломжтой хувь хүнтэй холбоотой аливаа мэдээлэл” гэж заасан ба тодорхойлох боломжтой хувь хүн гэдэг нь шууд ба дам байдлаар хувийн дугаар эсвэл түүний бие, физиологи, сэтгэц, эдийн засаг, соёл, нийгмийн

³⁷³ Directive 2000/31/EC of the European Parliament and of the Council of 8 June 2000 on certain legal aspects of information society services, in particular electronic commerce, in the Internal Market ('Directive on electronic commerce'). Official Journal. 2000;L 178:1-16. <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/31/oj>

³⁷⁴ Directive 2011/24/EU of the European Parliament and of the Council of 9 March 2011 on the application of patients' rights in cross-border healthcare. Official Journal. 2011;L 88:45-65. <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/24/oj>

шинж чанарт хамаарах нэг буюу хэд хэдэн хүчин зүйлийг харгалзан тодорхойлж болох хүнийг хэлнэ.

Хувийн мэдээллийг боловсруулах, ашиглахад ихэвчлэн тухайн хүний зөвшөөрөл шаардлагатай байдаг. Гэхдээ Мэдээлэл хамгаалах журмын 8/3, GDPR-ийн 9/2 дугаар зүйлд зааснаар урьдчилан сэргийлэх анагаах ухаан, эрүүл мэндийн оношлогоо, тусламж үйлчилгээ, эмчилгээ, эрүүл мэндийн менежментийг сайжруулах зорилгоор хувь хүнийг тодорхойлох боломжгүй өгөгдлийг боловсруулахад заавал тухайн хүний зөвшөөрлийг авах шаардлагагүй байдаг.

Харин өвчтөний зөвшөөрлийг авах шаардлагатай үед цуглуулсан мэдээллийн зорилго, өгөгдлийг гуравдагч этгээдэд дамжуулах гэж байгаа тухай баримт; хэрэв өгөгдлийг ЕХ-ны нутаг дэвсгэрээс гаргах гэж байгаа бол түүний тайлбараар хангах ёстой. Цаашилбал, Мэдээлэл хамгаалах журмын 2/h -ийн дагуу хэдийгээр аюулгүй байдлын арга хэмжээ авсан ч гэсэн өвчтөний өгөгдөл бүрэн аюулгүй биш гэдгийг үргэлж анхаарч, зөвшөөрөл өгөх эсэхээ шийдэх эрхтэй.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ. ЗАРИМ ОРНЫ ТЕЛЕМЕДИЦИНИЙ ЭРХ ЗҮЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ

БҮГД НАЙРАМДАХ ХЯТАД АРД УЛС

Тус улсад интернет эмнэлгийн үйл ажиллагаа 2014 оноос эхлэн хэрэгжиж эхэлсэн бөгөөд 2019 оны 1 дүгээр сарын байдлаар БНХАУ-ын 25 мужид 130 шахам бүртгэлтэй интернет эмнэлэг байгаа нь тус улсын бүх муж буюу мужийн түвшний хотын 73,5 хувийг эзэлж байна.

Интернет эмнэлгүүд нь теле эрүүл мэндийн шинэ загвар бөгөөд хэдийгээр онцлог ялгаатай боловч онлайн эрүүл мэнд, телемедицин болон мобайл эмч зэрэг үйлчилгээтэй нэлээд давхцдаг үйлчилгээ юм. Тэдгээр нь үйлчилгээний тав тух, онлайн эмчилгээ үйлчилгээ, телемедицин ба бусад холбогдох аж үйлдвэрүүдийн зэрэг дөрвөн төрлийн үйлчилгээг санал болгодог. (Хүснэгт 3) Тэдгээр нь засгийн газрын удирдлагатай нийцсэн байх ба эмнэлгийн удирдлага болон аж ахуйн нэгжийн удирдлагатай интернет эмнэлгүүд ба оролцогч талууд нь тус тусын гүйцэтгэдэг өөр өөр үйл ажиллагаа, үүрэг хариуцлагатай.³⁷⁵

Нэр томьёо:

Интернет эмнэлэг гэдэг нь нэлээд ерөнхий утгатай нэр томьёо юм. Үндсэндээ энэ бол бүх төрлийн теле эрүүл мэндийн үйлчилгээг шууд өвчтөнд хүргэх зорилгоор үүсгэсэн онлайн болон офлайн аль алианаар холбогдох боломжтой интернет эмнэлгийн үзлэгийн платформ юм. Энэ нь эмнэлгийн эмчилгээ, үзлэгийн нөөцийг мэдээллийн технологи ашиглан интернетэд хүртээмжтэй болгож, онлайн эмнэлгийн болон эрүүл мэндийн үйлчилгээг хөгжүүлдэг байна. Энэ нь интернет ашиглан уулзалт товлох ба үзүүлэх, эсхүл шинэ жор авах зэргээр энгийн байж болно. Гэхдээ энэ нь бас хятад иргэдэд интернет цахим хуудас, эсхүл WeChat (хятадын мобайл олон нийтийн сүлжээний апп) гэх зэрэг апп-ууд дахь улсын эрүүл мэндийн оношилгооны платформуудаар дамжуулан эмч нартай нүүр нүүрээ харан уулзах боломжийг бүрэлдүүлж өгнө. Хэдийгээр интернет эмнэлгүүд нь онлайн платформ боловч байнгын онлайн болон офлайн үйлчилгээ, хяналт удирдлага бүхий институтүүдэд суурилах ёстой. Тэдгээрт

³⁷⁵ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7424477/>

эмнэлгийн үзлэгийн болон клиник бус үйлчилгээний аль аль нь байх боловч ердийн болон архаг өвчний давтан үзлэгийн үйлчилгээг аюулгүй, зохистойгоор үзүүлэхэд зөвхөн интернет технологийг ашиглана. Эмч нар өвчтөний өвчний түүхийг сайтар судалсаны үндсэн дээр эмчилгээний жорыг онлайнаар өгч болно.

Теле эрүүл мэнд бол интернет эмнэлэгтэй төстэй эмнэлгийн үйлчилгээний модель загвар бөгөөд дэлхий даяар өргөн хэрэглэгддэг. Ерөнхийдөө энэ нь оношлогоо болон менежментийн загварчлал, боловсрол, эрүүл мэндийн бусад холбогдох үйл ажиллагааны асар өргөн хүрээг тодорхойлно. Энэ нь үзүүлэх цагийг төлөвлөх, анагаах ухааны боловсролыг үргэлжлүүлэх, эмчийн сургалт гэх мэтээс гадна клиникийн бус арга хэмжээг хамруулах тул телемедицинээс илүү өргөн хүрээтэй байдаг.

Интернет эмнэлгийн бүтэц, үйл ажиллагаа:

Интернет эмнэлэг гэх нэр томъёог хэд хэдэн өөр өөр төрлийн үйл ажиллагааг илэрхийлэхэд ашиглах бөгөөд эхлээд Телемедицин гэдэг нэр томъёог хэрэглэж байгаад дараа нь мобайл медицин, онлайн медицин зэрэг нэрүүд нь илүү өргөн дэлгэр хэрэглэгдэх болжээ. Ерөнхийдөө, онлайн медицин, мобайл медицин ба телемедицин зэрэг нь бүгд интернет эмнэлэг хэмээх (концепц) ойлголтод багтаж байна. Тухайлбал, Хүснэгт 2-д интернет эмнэлэг гэх нэр томъёо ба бусад өөр нэр томъёоны хэрэглээний хоорондох харилцааг товчлон харуулав.

Хүснэгт 2. Интернет эмнэлэг ба холбогдох нэр томъёо

Нэр	Тодорхойлолт	Интернет эмнэлэгтэй холбогдох байдал ба ялгаа
Онлайн эрүүл мэнд	Интернетийн технологийг ашиглан өвчтөн болон олон нийтэд өвчний оношлогоо, эмчилгээний хөтөлбөрүүд, эмийн жор ба бусад үйлчилгээг үзүүлнэ.	Энэ бол интернет эмнэлгийн үзүүлдэг үйлчилгээний нэг төрөл юм.
Мобайл медицин	Энэ нь эрүүл мэндийн системд үүсч эрчимжиж буй мобайл харилцаа болон интернет сүлжээний технологи юм. Энэ нь мобайл болон утасгүй төхөөрөмжөөр дамжуулан өвчтнүүд болон хувийн дижитал туслах, үүрэн утас ба хиймэл дагуулын харилцаа холбоо зэрэг мэдээлэл хангагчдын хоорондох мэдээлэл хуваалцах, түгээх үйл ажиллагааг хэлнэ.	Интернет эмнэлэгт портал, нийтийн эрүүл мэндийн платформ, апп гэх зэрэг маш олон төрлийн дижитал медиа байдаг.
Телемедицин	Цахилгаан холбоо харилцааны технологиудыг ашиглан эрүүл мэндийн мэдээлэл ба үйлчилгээг хүргэх үйл ажиллагааг хэлнэ.	

Интернет эмнэлгийн үйл ажиллагааны схем

Хятад улсад интернет эмнэлгүүдийн эмч ба өвчтөний хоорондох харилцаанд суурилан үзүүлж буй эмчилгээний процессийг авч үзвэл өвчтөнүүд офлайн эмнэлгээр үйлчлүүлэхийн өмнө онлайнаар холбогдон мэргэжлийн эрүүл мэндийн мэдээллийг авч, өөрсдийн тухайн үеийн эрүүл мэндийн нөхцөл байдлын талаар

ойлголттой болно. Ингээд хэрвээ тэд эмнэлэг рүү явах шаардлагатай бол аль эмнэлэгт очвол зохих талаар илүү дэлгэрэнгүй зөвлөгөөг авч болно. Дараа нь өвчтөн урьдчилсан үзлэгт орохоор онлайнаар бүртгүүлэх, эсхүл шууд эмнэлэг рүү очих эсэхээ сонгоно. Анхны үзлэгийн дараа өвчтөнүүд өвчний оношилгоо, эмчилгээний үр дүнг нягтлах, цаашдын эмчилгээний талаар мэдэх үүднээс онлайн болон офлайн арга замуудын аль нэгийг сонгож болно. Дараа нь эмийн цахим жорыг нягтлан үзэх ба эм тариаг эмнэлэгтэй хамтын ажиллагаа бүхий гуравдагч талын тээвэр зуучлалын аж ахуйн нэгж хүргэж өгч болох, эсхүл шууд ойролцоох эмийн сангаас худалдан авч болно. Өвчтөнүүд бас шинжилгээ оношилгоо, эмчилгээг эмнэлгээс гадуур байршлаас авах замыг сонгож болдог байна.

Интернет эмнэлгийн үйлчилгээ нь 4 ангилалтай байна. Тэдгээр нь тус бүрдээ өвчтөнд зориулсан үйлчилгээ ба контенттэй байна (Хүснэгт 3).

- ✓ **Үйлчилгээний тав тух** нь өвчтөнүүдэд офлайн процессийг онлайнаар хялбаршуулж, бие даан эрүүл мэндийн мэдлэгтэй болох үйлчилгээ юм.
- ✓ **Онлайн эрүүл мэнд** гэдэг нь өвчтөн эмч нартай интернетээр холбогдон харилцаж, эрүүл мэндийн асуудлаараа зөвлөгөө авах эсхүл оношилгоо, жор авахыг хэлнэ.
- ✓ **Телемедицин** бол өвчтөн эмнэлгийн эмчилгээг офлайнаар авахыг хүссэн үед эмнэлгийн үүсгэн байгуулсан институтуудын хоорондох эрүүл мэндийн хамтын ажиллагаа юм.
- ✓ **Холбогдох бусад үйлдвэрүүд** гэдэг нь гуравдагч хүчин зүйлээр хангагдах шаардлагатай өвчний түүх, эмтэй холбоотой аж ахуйн нэгж гэх зэрэг холбогдох бусад аж үйлдвэрүүд юм.

Хүснэгт 3. Интернет эмнэлгийн үйлчилгээний ангилал

Ангилал	Агуулга
Үйлчилгээний тав тух	Ухаалаг хөтөч, бүртгэл, зааварчилгаа, мобайл төлбөр, өвчний түүхээ нягтлах, үнэ өртгийг нягтлах, эрүүл мэндийн хариу мэдээлэх байдал, эрүүл мэндийн боловсрол
Онлайн эрүүл мэнд	Эрүүл мэндийн зөвлөгөө ба ердийн болон архаг өвчний үзлэг, оношилгоо
Телемедицин (institution)	Байгууллагуудаас үзүүлдэг онлайн эрүүл мэндийн үйлчилгээ
Холбогдох бусад аж үйлдвэрүүд	Эмийн захиалга, эмийн түгээлт, өвчний түүх

Интернет эмнэлэг бүр танилцуулгын тусгайлсан агуулга-контентуудтай. Тухайлбал, бүртгэл тэмдэглэлийн үйлчилгээ (эрүүл мэндийн тоног төхөөрөмжтэй холбоотой, эрүүл мэндийн нарийн мэргэжилтэнд үзүүлэх цагийг онлайнаар авах), эрүүл мэндийн боловсрол (эмийн тухай мэдлэг, архаг өвчний талаарх лекц, үндэсний эрүүл мэндийн бодлого зэргийн талаарх асар өргөн хүрээний мэдлэг мэдээллийг эмнэлэг хангана).

Интернетиин порталиар дамжин өвчтөнүүд үзлэгийн цаг авах, шинжилгээ үзлэгийн хариу авах зэргийг лавлаж болно. Эмч нар мөн өвчтөнүүдтэй харилцах интернет үйлчилгээгээрээ дамжуулан цахимаар жор олгох, цахимаар төлбөр төлөх гэх зэрэг олон үйлчилгээг үзүүлнэ.

Интернет эмнэлгүүдийг үүсгэн байгуулсан болон үйл ажиллагааг удирдаж буй субъектээр нь гурав ангилж байна. Энэ нь эмч ба өвчтний эх сурвалж нь бас өөр байна.

Хүснэгт 4. Интернет эмнэлгийн загварт холбогдох үйл ажиллагааны талууд

Үүсгэн байгуулагч	Хөтөч зааварчилгааны тухайд Засгийн газрын үйлчилгээнүүдтэй интеграцлагдсан	Хэвтээ удирдлагын түвшинд эмнэлэг удирддаг үйлчилгээ	Босоо удирдлагын түвшинд аж ахуйн нэгж удирддаг үйлчилгээ
Засгийн газар	Интернет эмнэлгийн платформыг захиргааны түвшинд байгуулсан	Хяналт, шалгалт, зөвшөөрөл зэргийг засгийн газар хариуцна	Хяналт, шалгалт, зөвшөөрөл зэргийг засгийн газар хариуцна
Эмнэлэг	Орон нутгийн эрүүл мэндийн байгууллагуудад онлайн эмнэлгийн дүүргүүдийг байгуулах	Офлайн үйлчилгээг онлайнд шилжүүлэх	Ямар үйлчилгээг үзүүлж, аль аж ахуйн нэгж гүйцэтгэх зэрэгт үндэслэн нөхцөл шаардлага нь тогтоогдоно
Аж ахуйн нэгж	Гэрээ байгуулагч нь техник болон эмнэлгийн нөөцийг хангана	Гэрээ байгуулагч нь техникийн хувьд хангана	Ашгийн төлөөх барилгын хөрөнгө оруулалт
Эмч	Гэрээлэгч платформ нь бүртгэгдсэн эмч нартай. Тэдгээр нь бүс нутгийн эрүүл мэндийн байгууллагуудын эмч нар байна.	Эмнэлэгт харьяалагдаж буй эмч нар	Олон талаар мэргэшсэн эмч
Өвчтөн	Захиргааны бүс нутаг дахь өвчтнүүд	Эмнэлгийн үйлчилгээний бүс нутаг нь цахим сүлжээгээр холбогдсон өвчтнүүд нь байна.	

Хууль эрх зүйн орчин:

Хятад улс нь цахим эрүүл мэндийн үйлчилгээний (telemedicine) асуудлыг 2018 оны 7-р сарын 17-ний өдөр батлагдсан “Цахим оношилгооны журам”(e-Diagnostic Rules), “Цахим эмнэлгийн журам”(e-Hospital Rules) ба Телемедицин үйлчилгээний стандарт (Telemedicine Service Standard) гэсэн 3 журам бүхий «Цахим эрүүл мэндийн журам»³⁷⁶-аар зохицуулж байна.³⁷⁷

³⁷⁶ http://www.gov.cn/gongbao/content/2019/content_5358684.htm

³⁷⁷ China Expands Regulations on e-Healthcare Issues

<https://www.natlawreview.com/article/china-expands-regulations-e-healthcare-issues>

“Цахим эрүүл мэндийн журам”-ын төслийг Засгийн газраас 2017 онд өргөн барьсан боловч БНХАУ-ын Төрийн зөвлөлөөс 2018 оны 4-р сарын 25-ны өдөр гаргасан *«Цахим эрүүл мэндийн салбарын хөгжлийг сайжруулах тухай санал»* (“Үзэл бодол”)-ыг тусгаснаар сая эцэслэгдэн батлагдсан байна. Төрийн зөвлөлийн энэхүү саналд цахим эрүүл мэндийн үйлчилгээг (хиймэл оюун ухааныг оношилгоонд ашиглахыг оролцуулан) улам бүр сайжруулан өргөжүүлэх шаардлагыг дэвшүүлжээ.

Цахим эрүүл мэндийн үйлчилгээний журмаар арилжааны компаниуд тусгай зөвшөөрөлтэй эрүүл мэндийн байгууллагуудтай (жишээлбэл, эмнэлэг, клиник) хамтран цахим оношилгоо болон телемедициний үйлчилгээ үзүүлэх, эсхүл цахим эмнэлэг болохыг зөвшөөрдөг. Гэхдээ эрүүл мэндийн байгууллагын тусгай зөвшөөрөл аваагүй бол арилжааны компаниуд эдгээр үйлчилгээг бие даан үзүүлэх боломжгүй.

Цахим оношилгооны журам

Цахим оношилгооны журам нь интернетээр дамжуулан өвчтөнд оношилгооны үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагааг зохицуулна.

Бүтэц

Журам нь 5 бүлэг, 32 зүйлтэй. Тухайлбал,

Бүлэг 1. Нийтлэг үндэслэл

Бүлэг 2. Интернет оношилгоо, эмчилгээний үйл ажиллагаанд оролцох

Бүлэг 3. Дадлагын дүрэм

Бүлэг 4. Хяналт ба удирдлага

Бүлэг 5. Нэмэлт заалтууд

Зорилго

“Цахим оношилгооны журам”-ын гол зорилго нь цахим эрүүл мэндийн хөгжлийг дэмжих талаар Төрийн зөвлөлийн Ерөнхий газрын санал, дүгнэлтийг хэрэгжүүлэх, интернет оношлогоо, эмчилгээний үйл ажиллагааг стандартчлах, интернет эмнэлгийн үйлчилгээний эрүүл, хурдацтай хөгжлийг дэмжих, эрүүл мэндийн баталгааг хангах, эмнэлгийн байгууллагуудын чанар, аюулгүй байдлыг дээшлүүлэхэд оршино.

Хамрах хүрээ

Журам ёсоор төрөөс интернетийн оношилгоо, эмчилгээний үйл ажиллагаанд нэвтрэх менежментийг хэрэгжүүлдэг ба Төрийн зөвлөлийн дэргэдэх Үндэсний эрүүл мэндийн хороо (National Health Commission (NHC)), Хятадын уламжлалт анагаах ухааны үндэсний захиргаа (National Administration of Traditional Chinese Medicine (NATCM)) нь улсын хэмжээнд интернет оношилгоо, эмчилгээний үйл ажиллагааг хянах, удирдах үүрэгтэй. Мөн бүх түвшний орон нутгийн эрүүл мэндийн захиргааны хэлтсүүд (үүнд Хятадын анагаах ухааны тэнхимүүд багтана) нь өөрсдийн харьяаллын хүрээнд интернет оношлогоо, эмчилгээний үйл ажиллагаанд хяналт, менежмент хийх үүрэгтэй.

Телемедициний харилцаанд оролцогчдын эрх, үүрэг, хариуцлага

Тус журамд зааснаар эмнэлгийн байгууллага нь цахим оношилгооны үйлчилгээ үзүүлэхдээ өргөдөл гарган зөвшөөрөл авах ёстой. Гэхдээ ийм үйлчилгээг

үзүүлдэг эмнэлгийн байгууллага нь заавал цахим эмнэлгийн зөвшөөрөл авах шаардлагагүй. Учир нь энэ бол тусдаа өөр зөвшөөрөл юм.

Хятадад зөвхөн лицензтэй эмч, сувилагч нар цахим оношилгооны үйлчилгээ үзүүлж болно. Эдгээр боловсон хүчин нь улсын эрүүл мэндийн мэргэжилтний системийн жагсаалтад орсон, доод тал нь 3 жилийн бие даасан эмнэлзүйн дадлага туршлагатай байх ёстой. Энэ үйлчилгээг үзүүлэгч эмч нар нь цахим оношилгооны ажлаа эмнэлэгт хэвтэн үйлчлүүлж буй өвчтөнийг эмчлэх үндсэн үүрэг хариуцлагаа доголдуулах шалтгаан болгож болохгүй.

Цахим оношилгооны эмнэлзүйн үйлчилгээг өвчтөнүүд зөвхөн тодорхой нийтлэг эсвэл архаг өвчний үзлэг шинжилгээнд хамрагдсаны дараах үзлэгийн хэлбэрээр ашиглаж болно. Хэрэв өвчний шинж тэмдэгт заавал биечлэн очиж үзүүлэх шаардлагатай өөрчлөлт гарсан бол цахим оношилгооны клиник үйлчилгээ эрхлэгч эмч тухайн өвчтөнийг уламжлалт арга хэлбэрээр биечлэн үзүүлж эмчлүүлэхийг зөвлөх ёстой.

Цахим оношилгооны эмнэлзүйн үйлчилгээг биечлэн үзүүлсэн нөхцөл байдалтай нь (телемедицин эмчилгээнд тавигдах шаардлагуудын дагуу) уялдуулан илүү чөлөөтэй үзүүлнэ. Өөрөөр хэлбэл, хэрэв тухайн өвчтөн аль нэгэн эмнэлгийн байгууллагад үзүүлэн үйлчлүүлж байгаа бол өөр бусад эмч нарт түүнийг зайнаас оношилж, эм бичихийг зөвшөөрнө.

Мансууруулах, сэтгэцэд нөлөөт эм, тун хэмжээг нь хэтрүүлбэл эрсдэл өндөртэй бусад эмийг цахим оношилгоогоор бичиж өгөхийг хориглодог. Зургаан наснаас доош насны хүүхдүүдийн хувьд уг үйлчилгээнд хүүхдийг асран хамгаалагч, эсхүл мэргэжлийн эмч хамт байлцаж байгаа нь батлагдсан тохиолдолд хамруулна.

Цахим эмнэлгийн журам

Энэхүү журмын зорилго нь цахим эрүүл мэндийн хөгжлийг дэмжих талаар Төрийн зөвлөлийн ерөнхий газрын санал, дүгнэлтийг хэрэгжүүлэх, интернет эмнэлгүүдийн тогтвортой, эрүүл хөгжлийг дэмжих, интернет эмнэлгийн менежментийг стандартчилах, эмнэлгийн үйлчилгээний үр ашгийг дээшлүүлэх, эмнэлгийн чанар, эмнэлгийн аюулгүй байдлыг хангахад оршино.

Цахим эмнэлгийн журмаар магадлан итгэмжлэгдсэн цахим эмнэлэг болохын тулд тухайн эмнэлгийн байгууллага ямар шаардлагыг хангасан байх вэ гэдгийг тодорхойлон баталсан байна.

Бүтэц

Журам нь 5 бүлэг, 36 зүйл, хавсралттай. Тухайлбал,

Бүлэг 1. Нийтлэг үндэслэл

Бүлэг 2. Интернет оношилгоо, эмчилгээний үйл ажиллагаанд оролцох

Бүлэг 3. Дадлагын дүрэм

Бүлэг 4. Хяналт ба удирдлага

Бүлэг 5. Нэмэлт заалтууд

Хавсралт. Интернет эмнэлгүүдийн үндсэн стандарт гм.

Хамрах хүрээ

Төрийн зөвлөлийн дэргэдэх Үндэсний эрүүл мэндийн хороо, Хятадын уламжлалт анагаах ухааны үндэсний захиргаа нь улсын хэмжээнд интернет эмнэлгүүдийн

хяналт, менежментийг хариуцдаг бол бүх түвшний орон нутгийн эрүүл мэндийн захиргааны хэлтсүүд өөрсдийн харьяаллын хүрээнд интернет эмнэлгүүдийн хяналт, менежментийг хариуцдаг.

Харилцагч талуудын эрх үүрэг

Эмнэлгийн байгууллагууд нь дан ганц цахим эмнэлэг болохын тулд, эсхүл уламжлалт хэвтүүлэн эмчлэх үйлчилгээнийхээ зэрэгцээгээр цахим эмнэлгийн үйлчилгээ эрхлэхээр хүсэлтийг гаргаж болно (хоёр дахь тохиолдлыг «хоёрдахь буюу өөр нэгэн нэрээрээ цахим эмнэлэг» гэж үздэг). Энд цахим эмнэлэг болон цахим оношилгооны үйлчилгээний онцлог талуудыг дурдвал:

- Хэрэв эмнэлгийн байгууллага өөрөө эсвэл гуравдагч этгээдтэй хамтран цахим оношилгооны эмнэлгийн үйлчилгээг өөрийн болон хөндлөнгийн эмч нарын аль нэгийг ашиглан үйлчилгээний платформ бүрдүүлж байгаа бол энэхүү эмнэлгийн байгууллага нь “цахим эмнэлэг” болох өргөдлөө гаргах ёстой”
- Хэрэв эмнэлгийн байгууллага цахим оношилгооны эмнэлзүйн үйлчилгээг зөвхөн өөрийн бүртгэлтэй эмч нараар дамжуулан үзүүлдэг бол «цахим эмнэлэгт хоёр дахь нэрээр» хандаж болох боловч заавал үүрэг хүлээхгүй.

Магадлан итгэмжлэгдсэн цахим эмнэлэг болохын тулд тухайн эмнэлгийн байгууллага нь техник хангамж, программ хангамжийн тодорхой шаардлагыг хангасан байх ёстой. Эдгээр шаардлагад жишээлэхэд, хоёроос доошгүй сервертэй байх (өгөгдлийн дата сервер ба программын серверүүд нь тусдаа байх), цахилгаан хангамж нь тасалдахааргүй байх, өндөр хурдны интернет холболттой байх, «өгөгдөлд нэвтрэх системтэй байх зэрэг багтана». Цахим оношилгооны үйлчилгээтэй эмнэлгийн хувьд мэргэжилтэн, боловсон хүчнүүд нь зохих лиценз зөвшөөрөлтэй байх ёстой.

Хариуцлага

31 дүгээр зүйл: Орон нутгийн эрүүл мэндийн захиргааны хэлтэс нь мужийн төв ба түүнээс дээшхи интернет эмнэлгүүдийн жагсаалт, тэдгээрийн хяналтын утасны дугаар эсвэл хяналт тавих бусад аргыг олон нийтэд мэдээлэх, хууль бус интернет эмнэлгийн үйлчилгээний тайланг цаг алдалгүй хүлээн авч хянах. Хэрэв журамд нийцэхгүй байгаа нь тогтоогдвол холбогдох байгууллагуудад цаг тухайд нь мэдэгдэнэ.

32 дугаар зүйл: “Эмнэлгийн байгууллагын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл” авсан интернет эмнэлгүүд бие даан хуулийн хариуцлага хүлээнэ; аж ахуйн нэгжийн эмнэлгийн байгууллага интернет эмнэлгийг хоёрдахь нэрээр нь ашиглах тохиолдолд эмнэлгийн байгууллага нь хуулийн хариуцлага хүлээнэ. Интернет эмнэлгийн бүх талууд хамтын ажиллагааны гэрээний дагуу холбогдох хуулийн хариуцлага хүлээнэ.

Өвчтөн интернет эмнэлэгтэй эрүүл мэндийн маргаантай байгаа тохиолдолд холбогдох хууль тогтоомж, журам, журмын дагуу хууль ёсны хариуцлагыг нөхөн төлүүлэхээр Интернет эмнэлгийн бүртгэлийн байгууллагад хандах хэрэгтэй.

Телемедициний үйлчилгээний стандарт

Телемедициний үйлчилгээний стандарт нь өвчтөнүүдтэй зайнаас холбогдох замаар эмнэлгийн үйлчилгээ үзүүлэх чиглэлээр эмнэлгүүдийн хоорондох хамтын ажиллагааг зохицуулна.

Бусад шаардлагуудад оролцогчид хамтын ажиллагааны гэрээ байгуулах ёстой гэх зэрэг зохицуулалт багтана. Гэрээнд хамтын ажиллагааны хамрах хүрээ, нөхцөл, үйлчилгээний журам, талуудын эрх, үүрэг, эмнэлгийн буруу үйл ажиллагааны эрсдлийн хуваарилалтыг тусгасан байх ёстой.

Телемедициний үйлчилгээг ашиглахдаа өвчтөнүүдэд алсын зайнаас эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх цар хүрээ, өртөг зардлын талаар тодорхой мэдээлж, зөвшөөрлийн хуудсанд гарын үсэг зуруулсан байх ёстой. Эмнэлгийн мэргэжилтнүүд өвчтөнүүдэд алсаас эмнэлгийн үйлчилгээ үзүүлэхдээ эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний хэв журам, оношлогоо, эмчилгээний стандартыг дагаж мөрдөнө.

Гуравдагч этгээдийн хамтын ажиллагаа:

Цахим оношилгооны эмнэлгийн үйлчилгээ үзүүлэх, цахим эмнэлэг байгуулах чиглэлээр гуравдагч этгээдтэй (арилжааны байгууллагуудыг оролцуулаад) хамтарч ажиллахад тухайн орон нутгийн эрүүл мэндийн зохицуулагчийн хянасан хамтын ажиллагааны бичгээр үйлдсэн гэрээг байгуулах шаардлагатай байдаг. Хамтын ажиллагааны гэрээ нь эрх, үүргээ тодорхойлохоос гадна мэдээллийн нууцлалын асуудлыг тусгасан байх ёстой. Хэрэв цахим эмнэлгийн хамтын ажиллагаа өөрчлөгдсөн бол (жишээлбэл, шинэ түншүүд) гэрээг хянуулахаар дахин оруулах ёстой бөгөөд цахим эмнэлгийн зөвшөөрлийг бүр анхнаас нь дахин цоо шинээр авах шаардлагатай болно. Үүнээс өөр амар хялбар нэмэлт өөрчлөлт оруулах процедур байдаггүй.

Бусад зохицуулалтууд:

- *Буцааж хэрэглэх үр дагавартай.* Цахим оношилгооны журам, цахим эмнэлгийн журмын аль алинд нь цахим оношилгооны үйлчилгээ үзүүлдэг эрүүл мэндийн байгууллагууд нь эдгээр журам хүчин төгөлдөр болох өдрөөс өмнө 30 хоногт багтаж холбогдох зөвшөөрөл (цахим оношилгооны үйлчилгээний зөвшөөрөл, эсвэл цахим эмнэлгийн зөвшөөрөл) –ийг авах.
- *Технологийн танилцуулга.* Цахим эрүүл мэндийн журам нь эмнэлзүйн үйлчилгээнд эмч нарт зориулсан нүүр таних программ хангамж гэх зэрэг дэвшилтэт технологи нэвтрүүлэхийг үргэлж дэмждэг.
- *Хариуцлагын даатгал.* Цахим эрүүл мэндийн журамд цахим эмнэлэг эсвэл хамтын ажиллагаанд оролцогч талуудаас хариуцлагын даатгалыг худалдаж авахыг шаарддаг. Харин журамд хариуцлагын даатгалын босго болон бусад шаардлагыг заагаагүй болно.

Цахим эрүүл мэндийн үйлчилгээний салбарын компаниуд, байгууллагууд нь Хятад дахь бизнесийн стратегидаа шаардлагатай зохицуулалтуудыг хийхийн тулд Цахим эрүүл мэндийн журмын хэрэгжилттэй уялдуулах шаардлагатай байдаг.

ФИЛИППИН

Филиппин Улсад телемедициний үйлчилгээний тухай тусгайлсан хууль байхгүй бөгөөд 4 бүлэг 32 зүйл заалт бүхий Эрүүл мэндийн хууль (THE MEDICAL ACT OF 1959)³⁷⁸ болон 10 бүлэг 34 зүйл заалт бүхий **Цахим эрүүл мэндийн тогтолцоо**,

³⁷⁸ https://www.lawphil.net/statutes/repacts/ra1959/ra_2382_1959.html

үйлчилгээний тухай хууль (Philippine eHealth Systems and Services Act)³⁷⁹-р тус тус зохицуулж байна.

Цахим эрүүл мэндийн тогтолцоо, үйлчилгээний тухай хууль

Хуулийн зорилго

Цахим эрүүл мэндийн тогтолцоо, үйлчилгээний тухай хуулийн зорилго нь төрөөс Филиппин хүн бүрийн эрүүл мэндээ хамгаалуулах эрхийг сахин хамгаалж, мэдээлэл, харилцаа холбооны технологи болон цахим эрүүл мэндийн хүрээнд эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг өргөн цар хүрээгээр цаг алдалгүй чанартай, хүртээмжтэй үзүүлэх тогтолцоог бүрдүүлэхэд оршино. Тус хуулийн хүрээнд Филиппин Улсын цахим эрүүл мэндийн практик үйл ажиллагааг зохицуулах үндэсний тогтолцоог бий болгож, цахим эрүүл мэндийн үйлчилгээг нэгдсэн бодлого чиглэлтэй, тогтвортой, шилдэг туршлага дээр суурилсан, дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлсэн, төрийн болон хувийн хэвшлийг хамарсан, төрөл бүрийн түвшний байгууллагууд болон салбар хооронд уялдаа холбоог дэмжих болно.

Нэр томьёо:

- Distant Site - эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг харилцаа холбооны хэрэгслээр дамжуулан үзүүлэх систем;
- Electronic health or eHealth - аюулгүй мэдээллийн харилцаа холбооны технологиор дамжуулан бага зардлаар эрүүл мэндийн мэдээлэл олж авах;
- Geographically Isolated and Disadvantaged Areas (GIDAS) – нийгэм, эдийн засаг, газар нутгийн онцлогоос хамааран алслагдсан газар;
- Originating site - өвчтөний байрлаж буй газарт нь эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх харилцаа холбооны систем;
- eHealth Practitioner - цахим эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэгч;
- eHealth Center - цахим эрүүл мэндтэй холбоотой эрүүл мэндийн агентлаг;
- Telemedicine - харилцаа холбооны технологийг ашиглан алсын зайнаас эмнэлгийн тусламж үзүүлэх, зөвлөгөө зөвлөмж өгөх үйлчилгээ.

Энэхүү хуулиар Филиппин Улсын Эрүүл мэндийн газар нь цахим эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэх байгууллага хоорондын уялдааг хангах тэргүүлэх агентлаг байх бөгөөд Үндэсний эрүүл мэндийн удирдах хороо (PNeHSS)³⁸⁰-г шинээр байгуулж, хороо нь цахим эрүүл мэндийн үйлчилгээний талаарх төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг зохион байгуулахаар тусгажээ.

Телемедициний харилцаанд оролцогчдын эрх үүрэг хариуцлага:

Телемедициний үйлчилгээ үзүүлж байгаа байгууллага нь Үндэсний нууцлалын комисс болон Мэдээлэл, харилцаа холбооны технологийн газраас тогтоосон зохион байгуулалтын, техникийн, аюулгүй байдлын стандарт, хэм хэмжээг дагаж мөрдөнө.

Телемедициний үйлчилгээг зөвшөөрөгдсөн лицензтэй эмч, Филиппиний нэгдсэн эмнэлэгт домэйны шинжээч гэж нэрлэгддэг мэргэжилтэн, хөдөө орон нутгийн

³⁷⁹ <http://legacy.senate.gov.ph/lisdata/2690923123!.pdf>

³⁸⁰ <https://www.healthcareitnews.com/news/proposed-national-ehealth-system-and-services-act-approved-house-panel-philippines>

эрүүл мэндийн ажилтан нар үзүүлнэ. Рентген зураг болон бусад оношилгоо, шинжилгээг цахим хэлбэрээр бусад бүс нутагт байрладаг мэргэжлийн эмч нарт үзүүлж, оношлуулах бөгөөд шинжилгээний хариуг цахим шуудангийн хаягаар илгээнэ.

Өвчтөн ба эмч хоёрын харилцан итгэлцэл, харилцан бие биеэ хүндэтгэх, өвчтөний хувийн нууцлал, өвчний талаарх мэдээллийн бүрэн бүтэн байдлыг хангах, зохих ёсоор мэдэгдэн зөвшөөрөл авах (телемедицин үйлчилгээ авах өвчтөний зөвшөөрлийн маягт)³⁸¹, бие даасан байдал, эмчийн хувийн нууцыг үнэлэх, эмчийн үндсэн үүргийг гүйцэтгэх, үзүүлж буй тусламжийн чанарыг баталгаажуулах зарчмыг баримтална.

Өвчтөн, эмч хоёрын харилцаа нь зөвхөн өвчтөний анамнезын талаарх бүрэн мэдээлэл, биеэр ирж үзүүлэх боломжгүй нөхцөл байдлыг харгалзан зөвхөн үзлэг шинжилгээнд үндэслэсэн байх ёстой. Эмч анхан шатны телемедицин үйлчилгээг үзүүлж тухайн өвчтөний эрүүл мэндийн нөхцөл байдал, анхан шатны эмчилгээ хийсний дараа хяналт шинжилгээнд хамруулна.

Өвчтөнийг эрүүл мэндийн байгууллагад шилжүүлэх тохиолдолд анх үзсэн эмч нь тусламжийн зохицуулалтыг хариуцна. Телемедициний үйлчилгээ үзүүлж байгаа эмч нар яаралтай арга хэмжээ авах шаардлагатай үед анхны тусламжийн зөвлөгөөг өгч, дараа нь өвчтөнийг мэргэжлийн эмч болон эмнэлэгт шилжүүлэх үүрэгтэй.

Өвчтөний эрх:

1. Телемедициний зөвлөгөө өгөх үед эмнэлгийн бус ажилтнуудаас бусад хүнийг өрөөнөөс гарахыг хүсэх;
2. Эмч телемедициний зөвлөгөө өгч байх үед өвчтөн хүсвэл хэдийд ч зогсоох;
3. Телемедициний зөвлөгөөний үеэр олж авсан болон тэмдэглэсэн бүх мэдээллийг хуулбарлан авах;
4. Телемедициний зөвлөгөөний үед гэр бүлийн гишүүн, эсхүл асран хамгаалагчийн тусалцаа авч болох бөгөөд тэд зарим асуултад хариулах эрхтэй байна.

Холбогдох хариуцлага, шийтгэл:

Өвчтөний хувийн мэдээллийг зөвшөөрөлгүй задруулсан бол 500,000-2 сая пицогоор торгож нэгээс гурван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

Өвчтөний хувийн эмзэг мэдээллийг зөвшөөрөлгүй задруулсан бол 500,000-400 сая пицогоор торгож гурваас зургаан жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

Хайхрамжгүй байдлаас болж өвчтөний хувийн мэдээллийг задруулах; хувийн нууц мэдээлэлд зөвшөөрөлгүй нэвтрэх; хувийн болон хувийн нууц мэдээллийг зөвшөөрөлгүйгээр устгах; хувийн нууц мэдээллийг задруулсныг нуун дарагдуулах гэх мэт бусад төрлийн үйлдлийг хослуулан, эсхүл давтан үйлдсэн бол 1-5 сая хүртэл пицогоор торгож гурваас зургаан жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

³⁸¹<https://www.philippinemedicalassociation.org/wp-content/uploads/2020/05/1-Telemedicine-for-Health-Professionals.pdf>

БҮГД НАЙРАМДАХ СОЛОНГОС УЛС

Бүгд Найрамдах Солонгос Улсад телемедициний талаар тусгайлсан хууль байхгүй бөгөөд уг асуудлыг 9 бүлэг 92 зүйл заалт бүхий **Эмнэлгийн үйлчилгээний хууль** (MEDICAL SERVICE ACT)³⁸²-р зохицуулж байна. 2012 онд уг хуулийн 34 дүгээр зүйл “Алсын зайнаас эмчлэх”, 23 дугаар зүйл “Эмнэлгийн цахим бүртгэл”, 17 дугаар зүйл “Цахим жор” заалтад нэмэлт, өөрчлөлт оруулснаар телемедициний үйлчилгээг үзүүлэх эрх зүйн үндэс нь бүрджээ.

Эмнэлгийн үйлчилгээний хууль

Хуулийн зорилго

Энэхүү хуулийн зорилго нь төрөөс иргэн бүрд өндөр чанартай эмчилгээний үр шимийг хүртээх, улмаар бүх нийтийн эрүүл мэндийг сахин хамгаалах, сайжруулах зорилгоор иргэддээ үзүүлэх эмнэлгийн бүх төрлийн үйлчилгээнд шаардлагатай аливаа асуудлыг зохицуулахад оршино.

Нэр томьёо:

- “Эмнэлгийн байгууллага” гэдэг нь олон нийт, эсхүл тодорхой хүмүүст эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ (цаашид “эмнэлгийн үйлчилгээ” гэх) үзүүлэх газрыг хэлнэ;
- “Эмнэлгийн ажилтнууд” гэдэг нь Эрүүл мэнд, нийгмийн хамгааллын сайдын олгосон тусгай зөвшөөрлийг эзэмшдэг эмч, шүдний эмч, уламжлалтын эмч, эх баригч, сувилагчийг хэлнэ;
- “Телемедицин” гэдэг нь эмнэлгийн ажилтнууд мэдээлэл, харилцаа холбооны хэрэгсэл ашиглан өвчтөнд зайнаас үзүүлж буй эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг хэлнэ.

Телемедициний харилцаанд оролцогчдын эрх, үүрэг хариуцлага:

Эмнэлгийн ажилтнууд (зөвхөн эмнэлгийн үйлчилгээ эрхэлдэг эмнэлгийн эмч, шүдний эмч, дорнын эмч нараар хязгаарлагддаг) Эмнэлгийн үйлчилгээний хуулийн 33 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгээс үл хамааран анагаах ухааны мэдлэг, мэдээллийн технологийг ашиглан өвчтөнийг алсын зайнаас эмчлэх (цаашид «зайнаас эмчлэх» гэх) эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлж болохоор заажээ. Ийнхүү эмнэлгийн ажилтнууд эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг алслагдсан өвчтөнд компьютерийн сүлжээ, эсхүл мэдээлэл, харилцаа холбооны технологийг ашиглан үзүүлэх эрх зүйн үндэс бүрдсэн.

Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг онлайнаар дамжуулан өвчтөн, эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийн биечилсэн болон цахим хэлбэрээр үзүүлж байгааг телемедицин гэх бөгөөд эмч нар гуравдугаар шатлалын эмчилгээ хийлгэх шаардлагатай өвчтөнүүдийн өвчний түүхийг мэдээлэл, харилцаа холбооны хэрэгсэл ашиглан тухайн асуудлаар мэргэшсэн эмнэлгийн мэргэжилтэнд цахимаар шилжүүлж болдог.

Тодруулбал, өвчтөнүүд гуравдугаар шатлалын эмнэлэг рүү эрүүл мэндийн дэвтэргүйгээр шууд шилжих боломжтой бөгөөд гуравдугаар шатлалын эмнэлгийн эмч, мэргэжилтнүүд өвчтөнүүдийн цахим эрүүл мэндийн дэвтрийг ашиглан тэдний эрүүл мэндийн байдал болон өвчнийг оношлох боломжтой юм.

³⁸² <https://scienceon.kisti.re.kr/commons/util/originalView.do?cn=TRKO201800037633&dbt=TRKO&m>

Ингэснээр, өвчтөнүүд эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг дараалалгүйгээр, цаг хугацаа алдалгүй авах боломж бүрдсэн бөгөөд онлайн лавлагаа нь өвчтөн заавал өөрийн биеэр эмнэлэгт очилгүйгээр шаардлагатай мэдээлэл, зөвлөгөөг дараагийн шатны эмч, мэргэжилтнээс авах боломжийг бүрдүүлсэн байна.

Эмчийн цахим жор:

Хэн ч эмнэлгийн магадлагаа, дүгнэлт, эмчийн жорыг дижитал гарын үсэг бүхий цахим хэлбэрээр хүлээн авах боломжтой бөгөөд эмч цахим жор олгохдоо Дижитал гарын үсгийн тухай хуульд зааснаар батаглгаажуулах шаардлагатай. Цахим эрүүл мэндийн дэвтэр, цахим жор нь нэгдсэн цахим санд бүртгэгдэнэ. Уг санд зөвхөн эмнэлгийн ажилтан болон өвчтөн нэвтрэх эрхтэй бөгөөд үзлэг, оношилгоо, эмчилгээ, үр дүн, хяналтын үйл явцыг бүхэлд нь харах боломжтой юм.

Өвчтөний эрх:

- Өвчтөн нь нас, хүйс, шашин шүтлэг, нийгмийн байдлаас үл хамааран эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ авах эрхтэй;
- Өвчтөн нь эрүүл мэндийн нөхцөл байдлын оношилгоо, эмчилгээний төлөвлөгөө, тактикийн талаар эмнэлгийн ажилтнаас тайлбар авах эрхтэй;

Өвчтөн нь эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ болон өвчний нууц, хувийн амьдралын талаарх мэдээллээ хамгаалуулах эрхтэй.

Эмнэлгийн цахим бүртгэл дэх өвчтөний эрх:

Эмнэлгийн ажилтан, эмнэлгийн байгууллагыг үүсгэн байгуулагч нь Дижитал гарын үсгийн тухай хууль³⁸³ (цаашид «эмнэлгийн цахим бүртгэл» гэх)-д заасны дагуу дижитал гарын үсэг бүхий эмнэлгийн бүртгэлийг цахим хэлбэрээр хадгалж болно. Эрүүл мэнд, нийгмийн хамгааллын сайдын тушаалаар батлагдсан журмын дагуу эмнэлгийн цахим бүртгэлийг аюулгүй зохион байгуулах, хянах, хадгалах боломжтой тоног төхөөрөмжөөр тоноглогдсон байна. Эмнэлгийн цахим бүртгэлд тусгагдсан өвчтөний хувийн мэдээллийг хэн ч, ямар ч үндэслэлээр задруулж, өөрчилж, устгаж үл болно.

Эмнэлгийн үүрэг:

Эрүүл мэнд, нийгмийн хамгааллын сайдын хэрэгжүүлж буй бодлогын хүрээнд эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийг суурилуулах, тэдгээрийг ашиглахад бэлэн болгох, мөн шаардлагатай эмнэлгийн болон нийгмийн эрүүл мэнд, эмнэлгийн үйлчилгээний асуудал эрхлэх төрийн захиргааны төв байгууллагын даргад бүртгүүлнэ.

Эмчийн үүрэг:

Зайн эмчилгээ хийлгэх, эмчлүүлэхээр хүсэлт гаргасан өвчтөнд Эрүүл мэнд, нийгмийн хамгааллын сайдын тушаалаар батлагдсан бөгөөд төрийн захиргааны төв байгууллагад бүртгүүлсэн тоног төхөөрөмжөөр эмнэлгийн үйлчилгээ үзүүлэх үүрэгтэй. Алсын зайнаас эмнэлгийн үйлчилгээ үзүүлж буй эмч, шүдний эмч, уламжлалтын эмч (цаашид “Зайны эмч» гэх) нь өвчтөний өмнө эмнэлэгт биечлэн эмчилгээ хийлгэсэнтэй нэгэн адил хариуцлага хүлээх ба зайн эмчилгээний дараа өвчтөний биеийн байдалд зайны эмч, түүнчлэн тухайн орон нутгийн хэсгийн эмч аль аль нь хяналт тавих үүрэгтэй байна.

³⁸³ http://koreanlii.or.kr/w/index.php/Electronic_signature?ckattempt=1

Холбогдох хариуцлага, шийтгэл:

Цахим жорын бүртгэлд хадгалагдсан хувийн мэдээллийг задруулах, алдах, өөрчлөх, устгах эрх хэнд ч байхгүй бөгөөд хэрэв эмч, эмнэлгийн ажилтан хариуцлага алдсан бол 20 сая воноор торгох, эсхүл 5 жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

МАЛАЙЗ

Одоогоор Зүүн Өмнөд азийн орнуудаас **Малайзын Телемедициний тухай хууль** (The Telemedicine Act 1997) нь телемедициний практик үйл ажиллагаа, түүнтэй холбоотой асуудлыг зохицуулах, хянахад чиглэгдэж байна.

Телемедициний тухай хууль

Бүтэц:

Уг хууль нь 6 хэсэгтэй.

1. Ерөнхий зүйл
2. Нэр томьёоны тодорхойлолт
3. Телемедицинийг хэрэгжүүлж болох хүмүүс
4. Телемедицинээр үйлчлэх гэрчилгээ
5. Өвчтөний зөвшөөрөл
6. Журам

Хэсэг 1. Ерөнхий зүйл

(1) Энэхүү хуулийг 1997 оны Телемедицийн тухай хууль гэж нэрлэнэ.

(2) Энэхүү хууль нь албан ёсны сэтгүүлд хэвлэгдсэн өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр үйлчилнэ.

Хэсэг 2. Нэр томьёоны тодорхойлолт

Энэ хуульд заасан нэр томьёог дараах байдлаар ойлгоно.

“Зөвлөл” гэж Эмнэлгийн тухай хуулийн 3-р зүйлд заасны дагуу байгуулагдсан Малайзын эрүүл мэндийн зөвлөлийг [50-р хууль];

“Сайд” гэж Малайзын Эрүүл мэндийн сайдыг;

“Эмнэлгийн бүрэн бүртгэлтэй эмч” гэж Эмнэлгийн тухай хуулийн 14 дүгээр хэсэгт бүрэн бүртгэгдсэн хүнийг хэлнэ;

“Эмнэлгийн тухай хууль” гэж 1971 оны Анагаах ухааны тухай хууль [50 дугаар акт];

“Эмчлэх гэрчилгээ” гэж Эмнэлгийн тухай хуулийн 20 дугаар хэсэгт заасан эмчилгээний гэрчилгээг;

“Түр хугацаагаар бүртгүүлсэн” гэж Эмнэлгийн тухай хуулийн 12 дугаар хэсэгт заасны дагуу түр хугацаагаар бүртгүүлсэн болохыг;

“Бүртгэлтэй эмнэлгийн туслах” гэж 1977 оны эмнэлгийн туслах ажилтны бүртгэлийн тухай хуулийн [180 дугаар акт] дагуу бүртгэгдсэн аливаа этгээдийг;

“Бүртгэлтэй эх баригч” гэж 1966 оны Эх баригчдын тухай хуулийн дагуу бүртгэгдсэн аливаа этгээдийг хэлнэ [436-р хууль];

“Бүртгэлтэй сувилагч» гэж 1950 оны сувилагчдын тухай хуульд бүртгэгдсэн аливаа этгээдийг хэлнэ [14-р хууль];

“Телемедицин» гэж аудио, дүрс, мэдээллийн харилцаа холбоог ашиглан анагаах ухааны үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхийг хэлнэ.

Хэсэг 3. Телемедицинийг хэрэгжүүлж болох хүмүүс

1. Дараах хүмүүс байна.

(а) Хүчин төгөлдөр эмчлэх гэрчилгээтэй, бүртгэлтэй эмнэлгийн мэргэжилтэн;

(б) Малайз улсын гадна гадаадад бүртгэлтэй эсвэл тусгай зөвшөөрөл авсан эмнэлгийн мэргэжилтэн болон

-Зөвлөлийн гаргасан телемедициний гэрчилгээтэй болон

-Малайз улсаас гадна телемедициний хүчинтэй гэрчилгээтэй, бүртгэлтэй эмчээр дамжуулан телемедицинийг хэрэгжүүлж болно.

2. Сайдын (director general of health) тодорхойлсон нөхцөл болзлын дагуу бүрэн бүртгэлтэй эмнэлгийн ажилтны бичгээр гаргасан өргөдлийн дагуу Сайд дараах хүмүүст зөвшөөрөл өгнө. Түр хугацаагаар бүртгүүлсэн эмнэлгийн эмч, бүртгэлтэй эмнэлгийн туслах, сувилагч, эх барих эсвэл эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг бусад этгээд байх бөгөөд эдгээр хүмүүс телемедицинийг хэрэгжүүлэх бол

а. Сайд үүнийг зөвшөөрсөн гэж үзсэн;

б. Өргөдөл гаргаж буй бүрэн бүртгэгдсэн эмчийн хяналт, удирдлага, эрх мэдэлд байна.

3. Телемедициний тухай хуулийн 3 дахь хэсэгт заасныг зөрчиж телемедицинийн дадлага хийсэн хүнийг Малайз улсын хилийн гадна байгаа эсэхээс үл хамаарч гэмт хэрэг үйлдсэн гэм буруутай гэж үзэх бөгөөд таван зуун мянган ринггитээс дээшгүй хэмжээний торгууль болон таван жилээс дээшгүй хугацаагаар хорих ял эсвэл хоёуланг нь ногдуулж болно.

Хэсэг 4. Телемедицинээр үйлчлэх гэрчилгээ

1. 3 (1) (б)-т дурдсан телемедициний чиглэлээр ажиллах гэрчилгээ авах өргөдлийг Малайз улсаас гадна бүртгэлтэй буюу тусгай зөвшөөрөл авсан эмнэлгийн мэргэжилтэн дотоодын бүрэн бүртгэлтэй эмнэлгийн эмчээр дамжуулан Зөвлөлд гаргах бөгөөд холбогдох материалыг хавсаргана.

2. Зөвлөл нь өргөдөл гаргагчид телемедициний чиглэлээр ажиллах эрхийн гэрчилгээг Зөвлөлөөс тодорхойлсон нөхцлийн дагуу гурван жилийн хугацаатай олгож болно.

3. Зөвлөл нь 2 дахь хэсэгт заасан телемедицинээр ажиллах гэрчилгээний нөхцөл, болзлыг хэдийд ч өөрчилж болно.

4. Зөвлөл нь телемедицинээр ажиллах гэрчилгээ эзэмшигч гэрчилгээнд заасан аливаа нэр томьёо, нөхцлийг зөрчсөн тохиолдолд гэрчилгээг хүчингүй болгож болно.

5. Зөвлөлөөс телемедицинээр ажиллах гэрчилгээ олгохоос татгалзсан эсвэл уг гэрчилгээг цуцалснаас болж хохирсон аливаа этгээд нь шийдвэрийг эцэслэн гаргасан сайдад гомдол гаргаж болно.

Хэсэг 5. Өвчтөний зөвшөөрөл

1. Бүрэн бүртгэлтэй эмнэлгийн эмч өвчтөнтэй холбоотой телемедицин хийлгэхээс өмнө өвчтөнөөс бичгээр зөвшөөрөл авна.

2. Өвчтөний 1 дэх дэд хэсгийн дагуу өгсөн зөвшөөрөл өгөхөөс өмнө өвчтөнд дараах зүйлсийг мэдэгдээгүй бол хүчингүй болно.

(а) ирээдүйд асрамж, эмчилгээ хийлгэх эрхэнд нь нөлөөлөлгүйгээр хүссэн үедээ зөвшөөрлөө эргүүлэн татах боломжтой гэдгийг;

(б) телемедициний болзошгүй эрсдэл, үр дагавар, ашиг тусын талаар;

(в) телемедициний харилцан үйлчлэлийн явцад олж авсан эсвэл мэдсэн өвчтөний талаарх аливаа мэдээлэл нууцлалд хамаарах талаар;

(г) телемедициний харилцан үйлчлэлийн явцад дамжуулсан эсвэл ашигласан аливаа зураг, мэдээллийг тухайн өвчтөний эсвэл өвчтөнийх болохыг тогтоож болох бол өвчтөний зөвшөөрөлгүйгээр аливаа судалгаанд ашиглах эсвэл бусад хүнд тараахгүй байх.

3) Өвчтөний 1 дэх дэд хэсгийн дагуу өгсөн зөвшөөрөл нь тухайн дэд хэсгийн 2 дахь дэд хэсэгт заасны дагуу өгсөн мэдээллийг ойлгосон гэдгээ илэрхийлсэн өвчтөний гарын үсэг бүхий мэдэгдэлгүйгээр хүчин төгөлдөр бус байна.

4) Өвчтөний 1 дэх дэд хэсгийн бичгээр өгсөн зөвшөөрөл, 3 дахь дэд хэсгийн мэдэгдэл нь өвчтөний эрүүл мэндийн дэвтэрийн нэг хэсэг болно.

5) Өвчтөн насанд хүрээгүй, эсхүл сэтгэцийн эмгэг ба хөгжлийн бэрхшээлтэй бол түүний өмнөөс найз нь эсвэл асран хамгаалагч зөвшөөрөл өгч болно.

6) бүрэн бүртгэлтэй мэргэжлийн эмч нь энэ хэсэгт заасныг зөрчсөн гэм буруутай эсвэл гэм буруутайд тооцогдвол нэг зуун мянган ринггитээс дээшгүй хэмжээний торгууль ногдуулах эсвэл хоёр жилээс илүүгүй хугацаагаар хорих ял эсвэл хоёуланг нь ногдуулж болно.

Хэсэг 6. Журам

1. Сайд энэ хуулийн заалтыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай эсвэл тохиромжтой гэж үзвэл журам гаргаж болно.

2. Дэд хэсгийн ерөнхий байдлыг хөндөхгүйгээр зохицуулалт хийж болно.

(а) телемедициний практикт ашиглах аливаа байгууламж, компьютер, аппарат хэрэгсэл, цахилгаан хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл, материал, эд зүйл, бодисын талаарх хамгийн бага стандартыг тогтоох;

(б) телемедициний үйлчилгээний талаар хүлээн зөвшөөрөгдсөн чанарын баталгаа, чанарын хяналтыг хангах;

(в) телемедициний чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлж буй хүмүүсээс энэхүү хуулийг хэрэгжүүлэх, хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай байж болох ном, тэмдэглэл, тайланг хөтлөхийг шаардах, эдгээр ном, тэмдэглэл, тайланг хөтлөх, хэвлэх арга хэлбэрийг тогтоох;

(г) статистикийн мэдээллийг Сайдад өгөхийг шаардах;

(д) энэхүү хуулийн дагуу гаргасан аливаа зохицуулалтын аливаа заалтыг зөрчсөн нь гэмт хэргийг бүрдүүлж, ийм хэрэгт буруутгагдсан хүмүүс торгох, хорих эсвэл хоёуланд нь хариуцлага хүлээлгэхээр заасан боловч торгууль нь таван мянган ринггитээс хэтрэхгүй байх ёстой. Хорих ял нэг жилээс хэтрэхгүй;

(е) энэхүү хууль болон энэ хуулийн дагуу зохицуулсан журмын дагуу үүсгэж болох гэмт хэргүүд, түүнийг хэн, ямар хэлбэрээр өдөөж болох арга хэмжээ авах;

(ё) энэхүү хуулиар тогтоогдохыг шаардсан буюу зөвшөөрсөн бусад аливаа асуудлыг зохицуулах.

АВСТРАЛИ

Австрали Улсад алсын зайн эрүүл мэндийн үйлчилгээ нь хууль эрх зүйн хүрээнд зөвшөөрөгдсөн бөгөөд тус улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй эрүүл мэндийн үйлчилгээний тухай, хувь хүний нууцын тухай хуулиуд болон холбогдох бусад хууль, дүрэм, журмуудаар зохицуулагддаг байна.

Телемедициний талаарх эрх зүйн баримт бичгүүд

Австралийн Эрүүл мэндийн зөвлөл (Medical Board of Australia)-өөс 2012 онд **“Технологид суурилан өвчтөнд зөвлөгөө өгөх удирдамж” (Technology-based patient consultations)**³⁸⁴-ийг батлан гаргасан байна. Гэвч энэхүү удирдамжийн дагуу эмч, эрүүл мэндийн ажилтнууд нь өвчтөнүүдэд алсын зайн эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэх нь тэр бүр боломжгүй байсан байна. Учир нь улсын төсвөөс санхүүждэг Австралийн эрүүл мэндийн зөвлөл нь бүртгэлтэй эмч, эрүүл мэндийн ажилтнуудыг зөвхөн бүртгэлтэй газраасаа алсын зайн эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэхийг шаардахаас гадна, хөдөө, орон нутгийн, урьд нь харилцаатай байсан эмч-өвчтөний үйлчилгээнд л төсвөөс санхүүжилт олгохыг зөвшөөрч байсан байна.

2020 оны 3 дугаар сарын 30-нд, COVID-19 цар тахлын хариу арга хэмжээний хүрээнд Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуульд **COVID-19** Алсын зайн эрүүл мэндийн үйлчилгээний тодотгол (**Health Insurance (Section 3C General Medical Services-COVID-19 Telehealth and Telephone Attendances) Determination 2020**)³⁸⁵ хийсэн байна. Энэхүү Алсын зайн эрүүл мэндийн үйлчилгээний тодотгол (Telehealth Determination)-оор өмнө нь төсвийн санхүүжилтэнд хамрагдах боломжгүй байсан олон төрлийн эрүүл мэндийн алсын зайн үйлчилгээ санхүүжилт авах боломжтой болсон байна. Өөрөөр хэлбэл, өвчтөн Австралийн эрүүл мэндийн зөвлөлөөр дамжуулан олон төрлийн алсын зайн эрүүл мэндийн үйлчилгээг үнэ төлбөргүй авах боломжтой болжээ. COVID-19 цар тахлын тархалтаас өмнө, Австралийн эрүүл мэндийн зөвлөлд бүртгэлгүй алсын зайн эрүүл мэндийн эмчилгээ, үйлчилгээнд хувийн даатгалын компаниуд нөхөн төлбөр өгдөггүй байсан бол одоо өөрсдийн үйлчлүүлэгчиддээ энэ төрлийн үйлчилгээнд нөхөн төлбөр өгөх компаниудын тоо нэмэгдсээр байна. Гэвч эмчилгээ, үйлчилгээний нэр төрөл болон нөхөн төлбөрийн хувь хэмжээ зэрэг нь даатгагч, даатгуулагч нарын хооронд байгуулсан гэрээнээс хамаарах ажээ.

Тус тодотголыг анх батлахдаа эмч өвчтөнтэйгөө утсаар болон видео уулзалт буюу дүрсээ харалцан эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэхэд өмнө нь харилцаж байсан туршлагатай бол сайн хэдий ч, заавал шаардахгүй байхаар заасан байжээ. Харин 2020 оны 7 дугаар сарын 20-нд дээрх хуулийн тодотголд нэмэлт хийн, алсын зайн эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэгч эмч-өвчтөний хооронд өмнө нь үзүүлж байсан туршлага буюу эмч нь тогтмол өөрийн хяналтанд байдаг өвчтөндөө зөвлөгөө өгөх боломжтой гэсэн нэмэлтийг хийсэн байна.

³⁸⁴<https://www.medicalboard.gov.au/Codes-Guidelines-Policies/Technology-based-consultation-guidelines.aspx>

³⁸⁵ <https://www.legislation.gov.au/Details/F2020L00342>

Тодруулбал, доорх тохиолдлоос бусад тохиолдолд (тухайлбал, өвчтөн нийтийн эрүүл мэндийг хамгаалах шаардлагаар олон нийтийн хөл хөдөлгөөнийг хорьсон бүсэд амьдарч байгаа болон өвчтөн 1 нас хүрээгүй тохиолдолд) эмч сүүлийн 12 сарын хугацааны дотор өвчтөнийг биеэр үзэж байсан эсхүл сүүлийн 12 сарын хугацаанд өвчтөн ижил төрлийн мэргэжлийн эмчид биеэр үзүүлж байсан тохиолдолд тус тус алсын зайн эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэх боломжтой гэсэн байна.

Тус хуулийн тодотгол нь 2020 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдөр хүчингүй болохоор байсан хэдий ч Австралийн Засгийн газраас мөн оны 9 дүгээр сарын 18-ны өдөр 6 сар үргэлжлүүлэн мөрдөхөөр болсон байна. Ингэснээр 2021 оны 3 дугаар сарын 31 хүртэл тус хуулийн тодотгол хүчин төгөлдөр мөрдөгдөх ажээ.

Технологид суурилан өвчтөнд зөвлөгөө өгөх удирдамж

Энэхүү удирдамжийг муж бүр, Австрали улсын нутаг дэвсгэр даяар хүчин төгөлдөр мөрдөгдөх “**Эмч, эрүүл мэндийн ажилтны зохицуулалтын тухай үндэсний хууль**” (**Health practitioner regulation national law act**)-ийн 39 дэх хэсэгт заасны дагуу Австралийн Эрүүл мэндийн зөвлөлөөс боловсруулан гаргасан болно. Удирдамжаар бүртгэлтэй эмч, мэргэжилтнүүд болон олон нийтэд эмч, мэргэжилтнүүдийн техник, технологи ашиглан алсын зайнаас эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэхэд баримтлах зарчмыг таниулахад оршино.

Тус удирдамж нь “Эрүүл мэндийн сайн туршлага-Австралийн эмчийн ёс зүйн дүрэм”-ийн нэмэлт буюу эмч, эмнэлгийн ажилтнуудын технологид суурилан эрүүл мэндийн зөвлөгөө өгөхөд баримтлах тусгай зарчим юм. Австралийн Эрүүл мэндийн зөвлөлөөс эмч, мэргэжилтнүүд уламжлалт буюу өвчтөнийг биеэр үзэн, зөвлөгөө өгөхөөс бусад эрүүл мэндийн зөвлөгөө, үйлчилгээнд Эрүүл мэндийн сайн туршлагад заасан зарчмуудаас гадна энэхүү удирдамжийг баримтлан ажиллах шаардлагатай гэж үзэж байна.

Хамрах хүрээ:

Тус удирдамжийг доор дурдсан хүмүүс үйл ажиллагаандаа мөрдөн ажиллах шаардлагатай:

- Үндэсний хууль, тогтоомжийн дагуу бүртгэлтэй эмч
- Тухайн эмчтэй хамтран ажилладаг эрүүл мэндийн байгууллагын ажилтнууд
- Өвчтөнүүд болон олон нийт

Нэр томьёо

Технологид суурилан өвчтөнд зөвлөгөө өгнө гэдэг нь эмчид биеэр очиж үзүүлэх уламжлалт эрүүл мэндийн үйлчилгээний хажуугаар техник, технологийн дэвшлийг ашиглан видео уулзалт буюу дүрсээ харан ярилцах (videoconferencing), интернэтээр, утсаар болон технологийн бусад хэлбэрүүдийг ашиглан өвчтөнд зөвлөгөө мэдээлэл өгөхийг хэлнэ.

Өвчтөнд үйлчилгээ үзүүлэх стандарт

“Эрүүл мэндийн сайн туршлага-Эмчийн ёс зүйн дүрэм”-д Австрали улсад эмчийн мэргэжлээр ажиллахаар бүртгүүлсэн бүх эмч, мэргэжилтнүүдийн баримталж ажиллах шаардлагатай зарчмуудыг тодорхойлсон байдаг. “Эрүүл мэндийн сайн туршлага-Эмчийн ёс зүйн дүрэм”-ийг эрүүл мэндийн салбарын эмч, ажилтнууд

төдийгүй иргэд, олон нийттэй хэлэлцэж, зөвлөлдсөний үндсэн дээр эмч, ажилтнуудын мэргэжлийн ёс зүйн хэм хэмжээг тодорхойлон, боловсруулсан байна. Энэхүү ёс зүйн дүрэм нь эмч, ажилтнуудад зориулагдсан хэдий ч иргэд, олон нийт энэхүү дүрэмтэй танилцан, эмч, мэргэжилтнүүд ямар байх ёстой талаар мэдээллийг авах боломжтой. Өвчтөн нэг бүрт үзүүлэх үйлчилгээ өөр байх хэдий ч баримтлах зарчмын хувьд адил байна.

“Эмчийн ёс зүйн дүрэм”-ийн 1.4-р хэсэгт:

“Эмч, мэргэжилтнүүд өвчтөнийг эмчилж асрахыг нэн тэргүүнд тавьж, эмчилгээ, үйлчилгээг анхаарал, болгоомжтой, үр дүнтэй хийх үүрэгтэй.”

5.2-р хэсэгт:

“Эмч, мэргэжилтнүүд эрүүл мэндийн тогтолцооны үр нөлөөг нэмэгдүүлэхэд хувь нэмрээ оруулах үүрэгтэй...”

Эрүүл мэндийн салбарын нөөц бололцоог ухаалгаар ашиглах шаардлагатай. Эмч, мэргэжилтнүүд өвчтөнийг эдгээхэд зайлшгүй шаардлагатай эмчилгээ, үйлчилгээг үзүүлэх үүрэгтэй.”

Австралийн Эрүүл мэндийн зөвлөл нь эмч, мэргэжилтэн бүр өвчтөнтэй зөвлөлдөн шийдвэр гаргасан хэдий ч “Эмчийн ёс зүйн дүрэм”-ийг баримтлан ажиллахыг шаарддаг. Технологи ашиглан алсын зайнаас өвчтөнд зөвлөгөө өгөх нь уламжлалт буюу биеэр очиж эмчид үзүүлэн, эмчилгээ, үйлчилгээ авахтай эн тэнцүү юм.

Технологи ашиглан өвчтөнд зөвлөгөө өгөх үеийн эрх, үүрэг, хариуцлага

Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүд технологи ашиглан өвчтөнд зөвлөгөө өч, эмчлэхдээ:

1. Зохих журмын дагуу өвчтөний зөвшөөрлийг авах, өвчтөний хувийн нууцыг хадгалах, хамгаалах;
2. Өвчтөн биечлэн ирж үзүүлэх шаардлагатай тохиолдолд өвчтөнд заавал мэдэгдэх;
3. Өвчтөнд өөрийн мэдээллийг үнэн зөвөөр өгөх;
4. Өвчтөнд зөвлөгөө өгөх болгондоо өвчтөний мэдээллийг бүрэн гүйцэд тэмдэглэж авах;
5. Зөвлөгөө өгөх явцдаа зөвлөгөөний үе, шат бүрийг өвчтөнд тайлбарлах;
6. Өвчтөний өвчний түүх, өмнө үзүүлсэн эмнэлгийн үзлэг, магадлагаан дээр тулгуурлан биеийн байдлыг нь тодорхойлох;
7. Өвчтөнд дараах тохиолдолд зөвлөгөө өгнө:
 - a. Өвчтөний өвчний түүх, өмнө болон одоо хэрэглэж байгаа жорын дагуу болон жоргүй хэрэглэж буй эм, эрүүл мэндийн бүтээгдэхүүнийг үндэслэн өвчтөний одоогийн нөхцөл байдлыг тодорхойлон;
 - b. Өвчтөнд өвчин үүсгэж буй шалтгааныг тогтоон;
 - c. Санал болгож буй эмчилгээнд хангалттай эмнэлзүйн үндэслэл бий эсэхийг баталгаажуулан;
 - d. Алсын зайнаас зөвлөгөө мэдээлэл өгөх үед эмч, мэргэжилтнүүд өвчтөнийг урьд нь үзэж байгаагүй, өвчтөний дэлгэрэнгүй түүхтэй танилцаж байгаагүй бол санал болгож буй эмчилгээ нь тухайн өвчтөнд эсрэг заалттай эсэхийг лавлан;

8. Өвчтөний биеийн байдлыг үнэлж, дүгнэхдээ ашигласан мэдээллийн эх сурвалжаас үл хамааран эмчилгээний хариуцлагыг бүрэн хүлээнэ. Мэдээллийг өвчтөнөөс, гуравдагч этгээдээс болон өөрийн эмчилж байсан туршлага дээр үндэслэсэн зэрэг аль ч тохиолдолд эмчилгээний хариуцлагыг эмч бүрэн хүлээх;
9. Өвчтөний биеийн байдлыг сайжруулахын тулд холбогдох эмч, мэргэжилтнүүдтэй холбогдон туршлага солилцох;
10. Өвчтөнд өгсөн зөвлөгөө, мэдээллээ байнга бичиж, тэмдэглэж байх;
11. Өвчтөнийг хамтран эмчилж байгаа хамт ажиллагсдаа мэдээ, мэдээллээр хангах шаардлагатай байна.

Яаралтай тусламжийн үед

Яаралтай тусламж шаардлагатай үед энэхүү удирдамжийг нэг бүрчлэн дагах, баримтлах боломжгүй байж болзошгүй тул хамгийн боломжит хувилбарыг сонгон өвчтөнд тусламж үзүүлэх шаардлагатай гэжээ.

Эмч, мэргэжилтнүүдэд зориулсан алсын зайн эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэх удирдамж

2020 онд Холбооны Засгийн газрын харьяа Австралийн эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэгчдийг зохицуулах агентлаг болон Үндэсний эрүүл мэндийн зөвлөлүүд (Australian Health Practitioner Regulation Agency & National Boards)-ээс COVID-19 цар тахалтай тэмцэх ажлын хүрээнд **“Эмч, мэргэжилтнүүдэд зориулсан алсын зайн эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэх удирдамж”** (Telehealth guidance for practitioners)³⁸⁶-ийг батлан гаргасан байна.

Хамрах хүрээ

Тус удирдамжид бүхий л бүртгэлтэй эмч нар эмнэлзүйн хувьд аюулгүй, өвчтөнд тохирсон эмчилгээ, үйлчилгээг алсын зайнаас үзүүлэх боломжтой гэсэн байна. Алсын зайнаас эрүүл мэндийн эмчилгээ, үйлчилгээ үзүүлэхэд онцгой тоног төхөөрөмж шаардлагагүй бөгөөд утас болон өргөн хэрэглээний видео-дүрсээ харан харилцах программ болон компьютерийн программ ашиглах боломжтой ажээ. Гэвч үнэ төлбөргүй програмууд нь хувь хүний нууцыг хадгалах, аюулгүй байдлыг хангах тал дээр учир дутагдалтай, хуульд заасан шаардлагыг хангахгүй байж болох тул эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх, зөвлөгөө мэдээлэл өгөх шаардлага хангасан, өвчтөн, үйлчлүүлэгчийн нууцыг аюулгүй хадгалах, хамгаалах харилцаа холбооны шийдлийг ашиглахыг зөвлөсөн байна.

Харилцагч талуудын эрх, үүрэг, хариуцлага

Алсын зайн эрүүл мэндийн үйлчилгээ ашиглан өвчтөнд тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх эрх бүхий этгээдэд бүх бүртгэлтэй эмч, мэргэжилтнүүд орно. Тэд өвчтөн, үйлчлүүлэгчдэд тохирсон, эмнэлзүйн хувьд аюулгүй, найдвартай алсын зайн эрүүл мэндийн үйлчилгээг ашиглан өвчтөнд зөвлөгөө өгөх боломжтой.

Эмч, мэргэжилтнүүд COVID-19 цар тахлын улмаас гадаад улсад хөл хоригдсон тохиолдолд Австралид байгаа өвчтөндөө алсын зайнаас эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэх боломжтой. Хэрвээ тухайн эмч, мэргэжилтэн нь Үндэсний бүртгэл, магадлан итгэмжлэл олгох газарт бүртгэлтэй хийгээд гадаад улсад байгаа тохиолдолд Австрали улсад оршин сууж буй өвчтөндөө алсын зайнаас эмчилгээ, зөвлөгөө үзүүлэх боломжтой байна.

³⁸⁶<https://www.ahpra.gov.au/News/COVID-19/Workforce-resources/Telehealth-guidance-for-practitioners.aspx>

Үндэсний эрүүл мэндийн зөвлөлүүдээс алсын зайнаас эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэх эмч, мэргэжилтнүүдэд тавих шаардлага

Үндэсний эрүүл мэндийн зөвлөлүүд нь эмч, мэргэжилтнүүдийг алсын зайнаас эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэхдээ өвчтөнтэй яг л биеэр уулзаж, харьцаж байгаатай адил стандардаар эмчилж, зөвлөхийг шаарддаг байна. Үндэсний эрүүл мэндийн зөвлөлөөс эмч, мэргэжилтнүүдэд зориулан гаргасан Эмчийн ёс зүйн дүрэмд заасан хэм хэмжээг баримтлан, хувь хүний нууцыг хадгалж, өвчтөний зөвшөөрөлтэйгөөр, тухайн өвчтөний соёл, зан заншлыг харгалзан үзэж, өвчтөнтэй сайтар ярьж ойлголцсоны үндсэн дээр анхаарал, халамж тавьж, асарч, эмчлэхийг шаарддаг.

Эмч, мэргэжилтнүүд өөрийн үзүүлж буй бүхий л эмчилгээ, үйлчилгээг Мэргэжлийн нөхөн төлбөрийн даатгал (Professional Indemnity Insurance)-д хамруулсан байх шаардлагатай. Эмч, мэргэжилтнүүд алсын зайнаас эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэхдээ дараах эрх зүйн баримт бичгийг баримтлах шаардлагатай байна:

- Муж, орон нутгийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг зохицуулж буй хууль эрх зүйн зохицуулалт, ялангуяа, өвчний тэмдэглэл болон цахим жорын талаарх зохицуулалт
- Хувь хүний нууцыг хадгалах, хамгаалахтай холбоотой эрх зүйн зохицуулалтууд (**Хувь хүний нууцын тухай хууль (Privacy Act), Австралийн хувь хүний нууцын зарчмууд (Australian Privacy Principles)**)
- Засаг захиргааны байгууллагын эмийн жорд хяналт тавих үйлчилгээний талаарх мэдээлэл, үйл ажиллагаандаа баримтлах шаардлагатай холбогдох бусад мэдээ, мэдээллүүд болно.

Алсын зайнаас эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэхэд баримтлах шаардлагатай ёс зүйн дүрэм

- Аюулгүй, чанартай тусламж үйлчилгээ үзүүлэх
- Өвчтөний нууцыг чанд хадгалах
- Өвчтөнд биеийн байдлыг нь танилцуулан, өвчтөнөөс эмчилгээний зөвшөөрөл авах
- Өвчтөний соёл, зан заншлыг хүндэтгэн үзэх
- Мэргэжлийн хэм хэмжээг баримтлах
- Илүү асаргаа, эмчилгээ шаардлагатай өвчтөнд шаардлагатай тусламж, үйлчилгээг үзүүлэх
- Бусад эмч, мэргэжилтнүүдтэй хамтран ажиллах
- Мэргэжлийн хүрээнд байнга дадлага хийх, туршлага хуримтлуулах
- Мэргэжлийн даатгалд хамрагдах зэрэг болно.

Эмч, мэргэжилтнүүд дээрх зарчмыг уламжлалт эмчилгээ, үйлчилгээ болон алсын зайнаас эмчилгээ, үйлчилгээ үзүүлэхдээ аль алинд нь баримтлан ажиллах шаардлагатай байна. Эмч, эмнэлгийн ажилтны ёс зүйн дүрэмтэй танилцан, үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажиллах нь эрүүл мэндийг хамгаалах ажилтны хүлээх үндсэн үүрэг, хариуцлага юм.

Алсын зайнаас аюулгүй, үр дүнтэй эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэх

Эмч, мэргэжилтнүүд өвчтөнийг биечлэн үзэж, эмчилж буйтайгаа ижил зарчмыг баримтлан ажиллах аваас алсын зайнаас хийх эмчилгээ, үйлчилгээ аюулгүй, үр дүнтэй болно.

- Алсын зайнаас өвчтөнд зөвлөгөө, мэдээлэл өгөхдөө тухайн эмчилгээ нь өвчтөнд тохирох эсэхийг үнэлэхээс гадна, биечлэн үзэх шаардлага бий эсэхийг сайтар нягтлах
- Өвчтөний эрүүл мэнд, аюулгүй байдлыг эрсдэлд оруулахгүй эмчилгээ, үйлчилгээг сонгох
- Техник, технологийн хязгаарлагдмал байдлын улмаас өвчтөнийг биеэр үзэж эмчлэхтэй адил үр дүн гарахгүй гэж үзсэн тохиолдолд зайлшгүй эмч, мэргэжилтнүүдэд биечлэн үзүүлж эмчлүүлэхийг зөвлөх.

Алсын зайнаас эрүүл мэндийн зөвлөгөө, үйлчилгээ үзүүлэхээс өмнө

- Эмч, мэргэжилтэн өөрийгөө танилцуулан, өвчтөн, үйлчлүүлэгчийнхээ талаарх мэдээллийг нягтлах.
- Алсын зайн зөвлөгөө, эмчилгээ авснаар ямар үр дүнд хүрэхийг өвчтөнд тайлбарлах.
- Өвчтөнд ойлгомжтой үг, хэллэг ашиглан мэдээлэл өгөх, төлбөр тооцоо болон төлөвлөж буй эмчилгээ, үйлчилгээнийхээ талаар танилцуулах, хамт ажиллаж буй багийн эмч мэргэжилтнүүдэд өвчний мэдээллийг танилцуулах, өвчний талаарх мэдээллийг тэмдэглэн авч буйгаа өвчтөнд мэдэгдэн, тэдний зөвшөөрлийг авах.
- Гэрээсээ ажиллаж байгаа тохиолдолд эмч, мэргэжилтнүүд нь өвчтөн, үйлчлүүлэгчийнхээ хувийн нууцыг хадгалах, тэдний эрхийг хамгаалах.

Алсын зайнаас зөвлөгөө, мэдээлэл өгөх үеэр

- Өвчтөнийхөө өвчний түүх, эрүүл мэндийн өнгөрсөн болоод өнөөгийн байдлыг тодруулахын тулд сайтар ярилцан, шаардлагатай тохиолдолд хэлмэрч ашиглах.
- Алсын зайнаас үйлчилж байгаа хэдий ч мэдээлэлд суурилан чанартай үйлчилгээ үзүүлэхийг эрхэмлэх.
- Зөвлөгөө, үйлчилгээнийхээ талаар нарийн, тодорхой тэмдэглэл хөтлөх.

Өвчтөнд үргэлжлүүлэн анхаарал, халамж тавих

- Өвчтөний биеийн байдал сайжирч байгаа эсэх талаар үргэлжлүүлэн анхаарал тавих, өвчтөний зөвшөөрлийг авч, бусад эмч, мэргэжилтнүүдтэй ижил төрлийн өвчтөнд зөвлөсөн эмчилгээний талаар санал солилцох.
- Өвчтөнд шаардлагатай гэж үзсэн тохиолдолд эмчид биечлэн үзүүлэхийг зөвлөх.

Алсын зайнаас эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэхэд ашиглах техник технологи

Алсын зайнаас эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэхэд ямар нэг онцгой тоног төхөөрөмж шаардлагагүй. Тус үйлчилгээг утсаар болон өргөн хэрэглээний дүрст харилцааны төхөөрөмж, компьютерийн програм ашиглан хийх боломжтой. Сонгон авсан програм нь эмнэлгийн үйлчилгээ үзүүлэх шаардлага хангасан, өвчтөн, үйлчлүүлэгчийн хэрэгцээ, шаардлага хийгээд хувийн нууцыг хамгаалах тухай хуульд заасан нөхцлүүдэд нийцсэн байх шаардлагатай байна.

ОРОСЫН ХОЛБООНЫ УЛС

ОХУ-ын Эрүүл мэндийн яамнаас 2017 оны 11-р сарын 30-ны өдрийн №965н тушаалаар «Телемедициний технологи ашиглан эмнэлгийн тусламж үзүүлэх ажлыг зохион байгуулах, үзүүлэх журам»-ыг баталсан. Уг журам нь 2011 оны 11-р сарын 21-ний №323-ФЗ Холбооны хуулийн «ОХУ-д иргэдийн эрүүл мэндийг хамгаалах үндсүүдийн тухай» 36.2-р зүйлийн 1-р хэсгийн дагуу (ОХУ-ын Хууль тогтоомжийн цуглуулга, 2011, №48, хуудас 6724; 2017, N 31, хуудас 4791) батлагдсан.

Телемедициний технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламж үзүүлэх ажлыг зохион байгуулах, үзүүлэх журам

I. Ерөнхий заалт

1. Энэхүү журам нь төрийн, орон нутгийн болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагууд эмнэлгийн тусламж үзүүлэх ажлыг зохион байгуулах, үзүүлэхэд телемедициний технологийг ашиглах дүрмийг тодорхойлдог бөгөөд үүнд:

а) эмнэлгийн ажилтнууд бие биетэйгээ алсын зайнаас телемедициний технологийг ашиглан харилцах, эмнэлгийн тусламжийг зохион байгуулах, үзүүлэх журам;

б) эмнэлгийн ажилтнуудын өвчтөнүүд ба (эсвэл) тэдний хууль ёсны төлөөлөгчидтэй алсын зайнаас харьцах, телемедициний технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламжийг зохион байгуулах, үзүүлэх журам.

2. Телемедицины технологийг эмнэлгийн ажилтнууд бие биетэйгээ алсын зайнаас харилцах, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх ажлыг зохион байгуулахад дараах харилцаанд ашигладаг.

а) телемедициний технологи ашигладаг эмч нарын зөвлөлдөх уулзалтад оролцож буй (эсвэл) зөвлөлдөх оролцоотой хөндлөнгийн эмнэлгийн байгууллагын эмнэлгийн ажилтны дүгнэлт (цаашид зөвлөх, зөвлөлдөх уулзалтад оролцогч эмч нар гэх) өвчтөний эрүүл мэндийг үнэлэх тухай, оношийг тодруулах, эрүүл мэндийн үзлэг, эмчилгээний онош аргачлалыг тодорхойлох, нарийн мэргэшлийн эмнэлэгт шилжүүлэх;

б) өвчтөний эрүүл мэндийг үнэлэх, оношийг тодруулах, эрүүл мэндийн үзлэг, эмчилгээний урьдчилсан байдал, тактикийг тодорхойлох, тасаг хооронд шилжүүлэх, өөр эмнэлэгт шилжүүлэх зүйтэй эсэх талаар эмч нарын зөвлөлдсөн протокол хөтлөх.

3. Эмнэлгийн ажилтнууд өвчтөнүүд ба (эсвэл) тэдний хууль ёсны төлөөлөгчидтэй алсын зайнаас харьцахдаа эмнэлгийн тусламж үзүүлэх ажлыг зохион байгуулах, үзүүлэхэд телемедициний технологийг дараах зорилгоор ашигладаг.

а) өвчтөний гомдол, анамнезыг авах, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа явуулах, цуглуулах, дүн шинжилгээ хийх, эмчилгээ, оношилгооны арга хэмжээний үр дүнг үнэлэх, өвчтөний эрүүл мэндийн байдалд хяналт тавих;

б) эмчийн үзлэгт хамрагдах шаардлагатай эсэх талаар шийдвэр гаргах (үзлэг, зөвлөгөө).

4. Эмнэлгийн байгууллага нь эмнэлгийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөлд заасан ажил (үйлчилгээ)-д телемедициний технологи ашиглан эмнэлгийн тусламж үзүүлдэг.

II. Телемедицийн технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламжийг зохион байгуулах журам

5. Эмнэлгийн ажилтнууд хоорондоо алсын зайнаас харьцах, эсвэл эмнэлгийн ажилтнууд өвчтөнүүд ба (эсвэл) тэдгээрийн хууль ёсны төлөөлөгчидтэй алсын зайнаас харилцах зорилгоор ажилтан нь телемедицийн технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг. Ийм эмнэлгийн байгууллага (цаашид - зөвлөх эмнэлгийн байгууллага), зөвлөгөө өгөх шаардлагатай байр, харилцаа холбоо, тоног төхөөрөмжөөр хангаж өгдөг (эмч нарын зөвлөгөө). Телемедицийн технологийг зөөвөрлөн ашиглах тохиолдолд зөвлөгөө өгөх эмнэлгийн байгууллага нь хөдөлгөөнт харилцаа холбооны төхөөрөмж, зөвлөгөө өгөх тоног төхөөрөмжөөр хангадаг.

6. Зөвлөх эмчилгээний байгууллагын дарга нь телемедицийн технологийг ашиглан эмч нарын зөвлөлдөх уулзалтад ажилтнуудыг оролцуулдаг.

7. Телемедицийн технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэхэд оролцогчдыг таних, баталгаажуулах үйл ажиллагааны нэгдсэн системийг ашигладаг.

8. Телемедицийн зөвлөгөөнийг эмч нарын зөвлөгөөний протокол дээр үндэслэн эмнэлгийн дүгнэлт гаргасны дараа эсвэл холбогдох мэдээлэлд нэвтрэх боломжийг олгосны дараа дууссан гэж үзнэ. Мөн хүсэлт гаргасан байгууллагын (өвчтөн эсвэл түүний хууль ёсны төлөөлөгч) холбогдох хаягийг ашиглан мэдэгдэл илгээнэ.

9. Зөвлөх эмч нар ба зөвлөлд оролцогчид телемедицийн технологийг ашиглан эмнэлгийн дүгнэлт хийнэ.

10. Телемедицийн технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламж үзүүлэх ажлыг эмнэлгийн ажилчид гүйцэтгэдэг бөгөөд тэдгээрийн талаарх мэдээллийг Холбооны эрүүл мэндийн ажилтны бүртгэлд оруулна, түүнчлэн Холбооны бүртгэлд холбогдох эмнэлгийн байгууллагуудыг бүртгүүлэх шаардлагатай.

11. Эмнэлгийн байгууллагууд Нэгдсэн систем(Эрүүл мэндийн салбарын Төрийн мэдээллийн нэгдсэн системийн эмнэлгийн байгууллагууд), ОХУ-ын бүрэлдэхүүн хэсгийн эрүүл мэндийн салбарын төрийн мэдээллийн систем, эмнэлгийн байгууллагын эмнэлгийн мэдээллийн систем, цуглуулах, хадгалах зориулалттай бусад мэдээллийн системийг ашиглан телемедицийн технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламж үзүүлдэг. Эмнэлгийн байгууллагын үйл ажиллагаа, тэдгээрийн үзүүлж буй үйлчилгээний талаарх мэдээллийг боловсруулж, ханган ажиллах системийг цаашид бусад мэдээллийн систем гэнэ.

III. Телемедицийн технологийг ашиглах эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний төрөл, нөхцөл, хэлбэр

12. Телемедицийн технологийг дараах төрлийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэхэд ашиглаж болно.

- а) эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үйлчилгээ;
- б) нарийн мэргэжлийн, үүнд өндөр технологийн, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ;
- в) түргэн тусламж, түүний дотор төрөлжсөн түргэн тусламж, эмнэлгийн тусламж;
- г) хөнгөвчлөх тусламж.

13. Телемедициний технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламжийг эмнэлгийн байгууллагаас гадуур, амбулаторийн үзлэг ба хэвтүүлэн эмчлэх бүхий л нөхцөлд үзүүлэх боломжтой.

Тусламж үйлчилгээний нөхцөлийг өвчтөний бодит байршлаар тодорхойлдог.

14. Телемедициний технологийг ашиглан зөвлөгөө өгөхөд (эмч нарын зөвлөгөө) дараах байдлаар хэрэгжүүлнэ.

а) яаралтай хэлбэрээр - цочмог өвчин, гэнэтийн нөхцөл байдал, өвчтөний амь тэнсэн архаг өвчин даамжрах тохиолдолд;

б) төлөвлөсөн хэлбэрээр - урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авахдаа өвчтөний амь насанд заналхийлэлгүй, яаралтай тусламж шаарддаггүй өвчин, эмгэгийн үед. Өвчтөний байдал муудаж, амь нас, эрүүл мэндэд аюул заналхийлэхгүй байх үед.

IV. Эмнэлгийн тусламжийг шуурхай үзүүлэх зөвлөгөө (эмч нарын зөвлөгөө) ба шуурхай бус зөвлөгөө

15. Телемедициний технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх талаарх зөвлөгөөнүүд (эмч нарын зөвлөгөө) тухайн цаг үедээ ба (эсвэл) дараа нь явагддаг.

16. Телемедициний технологийг ашиглан цаг тухайд нь эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэхэд зөвлөгөө өгөх нь эмч, эмнэлгийн ажилтан, эх барих эмэгтэйчүүдийн эмч, эмчлэгч эмчийн үүрэг гүйцэтгэгч болно. Эрүүл мэндийг хамгаалах тухай хууль тогтоомжоор өвчтөн (эсвэл түүний хууль ёсны төлөөлөгч) зөвлөхтэй шууд харьцдаг (эмч нар зөвлөлдөх уулзалтад оролцогчид).

17. Шуурхай бусаар үзүүлэх зөвлөгөөний горимд телемедициний технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх талаар зөвлөгөө өгөхдөө тухайн зөвлөх (зөвлөлдөх уулзалтад оролцож буй эмч нар) өвчтөний эрүүл мэндийн баримт бичиг, өвчтөний эрүүл мэндийн байдлын талаарх бусад мэдээллийг зайнаас шалгаж үзлэг хийж, бусад эмнэлгийн мэргэжилтэн, (эсвэл) өвчтөн (эсвэл түүний хууль ёсны төлөөлөгч) -тэй шууд холбоо тогтоохгүйгээр эмнэлгийн тайлан гаргадаг.

V. Телемедициний технологийг ашигласан эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний хүртээмжтэй байдал

18. Телемедициний технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламж үзүүлэхдээ төлөвлөгөөт хэлбэрээр зөвлөгөө өгөх (эмч нарын зөвлөгөө), зөвлөлдөх хугацааг харгалзана.

19. Телемедициний технологийг яаралтай хэлбэрээр ашиглах хүсэлтийг хүлээн авснаас хойш эмч нарын зөвлөлийг 30 минутаас 2 цагийн дотор явуулна. Харин яаралтайгаар эмнэлгийн байгууллагад зөвлөгөө өгөх хүсэлтийг хүлээн авснаас хойш 3-24 цагийн хооронд зөвлөлднө.

20. Зөвлөгөөг (эмч нарын зөвлөлдөх уулзалт) төлөвлөгөөт хэлбэрээр хийхэд зөвлөлдөх хүсэлт (эмч нарын зөвлөл)-ийг хүлээн авах мөчөөс эхлэн явуулна.

21. Телемедициний технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламжийг нөхөн төлбөрийн үндсэн дээр үзүүлэх гэрээний нөхцөлүүд, түү дотор сайн дурын эмнэлгийн даатгалын гэрээнд заасны дагуух шаардлагыг ОХУ-ын холбооны хууль тогтоомж, бусад зохицуулалтын эрх зүйн актуудад заагаагүй бол эмнэлэг тодорхойлно.

VI. Телемедициний технологийг ашиглан яаралтай болон яаралтай бус хэлбэрээр эмнэлгийн тусламж үзүүлэхэд эмнэлгийн ажилчид алсын зайнаас харилцан зөвлөгөө өгөх (эмч нарын зөвлөлдөх) журам

22. Яаралтай болон яаралтай бус хэлбэрээр эмнэлгийн тусламж үзүүлэхэд зөвлөгөө өгөх (эмч нарын зөвлөгөө) оролцогчид нь:

- а) эмчлэгч эмч;
- б) зөвлөх (эмч нар - зөвлөлийн оролцогчид).

23. Яаралтай болон яаралтай бус хэлбэрээр телемедициний технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламж үзүүлэхэд зөвлөгөө өгөх (эмч нарын зөвлөл) хэрэгцээг эмчлэгч эмч тогтооно.

24. Хэлэлцүүлгийн үр дүнд үндэслэн (эмч нарын зөвлөгөөн) зөвлөх эмч эмнэлгийн дүгнэлтийг (эмч нарын зөвлөгөөний протокол) гаргана.

25. Эмч нар зөвлөлдсөн тохиолдолд эмч нарын зөвлөлдөх протоколд зөвлөлдөх уулзалтад оролцсон бүх эмч гарын үсэг зурна.

26. Гарын үсэг зурсан эрүүл мэндийн дүгнэлтийг (эмч нарын зөвлөлийн протокол) эмчилсэн эмчид цахим хэлбэрээр илгээнэ, эсвэл (эмчийн зөвлөлийн протокол) эмчид үзүүлж, холбогдох материалыг өгнө.

VII. Телемедициний технологийг ашиглан төлөвлөгөөт хэлбэрээр эмнэлгийн тусламж үзүүлэхдээ эмнэлгийн ажилтнуудын бие биетэйгээ алсын зайнаас харилцан ажиллах үед зөвлөгөө өгөх (эмч нарын зөвлөлдөх) журам

27. Телемедициний технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэхдээ зөвлөлдөх уулзалтад оролцогчид (эмч нарын зөвлөгөө) төлөвлөсөн хэлбэрээр явуулна. Үүнд:

- а) эмчлэгч эмч;
- б) зөвлөх (эмч нар - зөвлөлийн оролцогчид) оролцно.

28. Төлөвлөсөн хэлбэрээр телемедициний технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламж үзүүлэхэд зөвлөгөө өгөх (эмч нарын зөвлөл) хэрэгцээг эмчлэгч эмч тогтооно.

29. Эмчлэгч эмч нь урьдчилан өвчтөний нөхцөл байдлын талаар үзлэг хийж, баталгаажуулдаг бөгөөд үүнд зөвлөгөө өгөх шаардлагатай (эмч нарын зөвлөгөө).

30. Эмчлэгч эмч зөвлөлдөх лавлагаа олгох журамд тавигдах шаардлагын дагуу зөвлөлдөх лавлагаа бүрдүүлжөгдөг.

31. Эмчлэгч эмч өвчтөний эмнэлзүйн өгөгдлийг (үзлэгийн мэдээлэл, оношилгоо, лабораторийн судалгаа, бусад мэдээлэл) цахим хэлбэрээр бэлтгэж, зөвлөхөд (зөвлөлдөх уулзалтад оролцож буй эмч нар) илгээдэг эсвэл өвчтөний холбогдох эмнэлгийн мэдээлэлд алсаас нэвтрэх боломжийг олгодог.

32. Хэлэлцүүлгийн үр дүнд үндэслэн (эмч нарын зөвлөлдөх уулзалт) зөвлөхүүд (зөвлөлдөх уулзалтад оролцож буй эмч нар) эрүүл мэндийн тайлан (эмч нарын зөвлөгөөний протокол) гаргана.

33. Эмч нар зөвлөлдсөн тохиолдолд эмч нарын зөвлөлдөх протоколд зөвлөлдөх уулзалтад оролцсон бүх хүмүүс гарын үсэг зурна.

34. Гарын үсэг зурсан эрүүл мэндийн дүгнэлтийг (эмч нарын зөвлөлийн протокол) эмчилсэн эмчид электрон хэлбэрээр илгээнэ, эсвэл эмчийн зөвлөлийн протоколыг эмчид үзүүлж, холбогдох материалыг өгнө.

VIII. Шинжилгээний үр дүнд суурьлан дүгнэлт гаргах зорилгоор телемедициний технологийг ашиглан эмнэлгийн ажилтнууд хоорондоо алсын зайнаас харилцан ажиллах үед зөвлөгөө өгөх журам

35. Оношилгоо, шинжилгээний үр дүнгийн талаар дүгнэлт гаргахад телемедициний технологийг ашиглан зөвлөлдөх уулзалтад оролцогчид нь:

- а) эмчлэгч эмч;
- б) оношилгоо, шинжилгээ хийж буй эмнэлгийн ажилтан;
- в) зөвлөх.

36. Оношилгооны шинжилгээний үр дүнгийн талаар дүгнэлт гаргахын тулд телемедициний технологийг ашиглах талаар зөвлөгөө авах хэрэгцээг эмчлэгч эмч ба (эсвэл) шинжилгээ хийдэг эмнэлгийн ажилчин тогтооно.

37. Эмч шинжилгээнд хамруулах журмыг тавигдах шаардлагын дагуу гүйцэтгэнэ.

38. Шинжилгээ хийж буй эмнэлгийн ажилтан шинжилгээний хариуг эмчлэгч эмчид өгнө.

39. Шинжилгээ хийж буй эмчлэгч эмч ба (эсвэл) эмнэлгийн ажилтан лавлагаа олгох журамд тавигдах шаардлагын дагуу лавлагаа гаргана.

40. Үзлэг хийж буй эмчлэгч эмч ба (эсвэл) эмнэлгийн ажилтан шинжилгээний дүнг цахим хэлбэрээр бэлтгэж, зөвлөхөд илгээнэ эсвэл холбогдох өгөгдөлд алсаас нэвтрэх боломжийг олгоно.

41. Зөвлөх нь зөвлөгөөний үр дүнд үндэслэн эмнэлгийн дүгнэлт гаргадаг.

42. Эмнэлгийн дүгнэлтийг эмчлэгч эмчид цахим хэлбэрээр илгээж эсвэл холбогдох өгөгдлийг алсаас үзэх боломжийг олгодог.

43. Эмнэлгийн дүгнэлтийг цахим хэлбэрээр шинжилгээ хийсэн эмнэлгийн ажилтанд илгээнэ, эсвэл холбогдох өгөгдөлд алсаас нэвтрэх боломжийг олгоно.

IX. Эмнэлгийн ажилтнууд өвчтөнүүд ба (эсвэл) тэдний хууль ёсны төлөөлөгчидтэй алсын зайнаас харилцах явцад телемедициний технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламжийг зохион байгуулах, үзүүлэх журам

44. Хэлэлцүүлэгт оролцогчид нь:

- а) өвчтөн ба (эсвэл) түүний хууль ёсны төлөөлөгч;
- б) эмнэлгийн ажилтнууд.

45. Телемедициний технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламж үзүүлэхдээ зөвлөх эмнэлгийн байгууллага, зөвлөх эмчийн сонголтыг ОХУ-ын хууль тогтоомжоор тогтоосон журмын дагуу хийнэ.

46. Зөвлөх үйлчилгээ үзүүлдэг эрүүл мэндийн байгууллага, түүнчлэн бусад мэдээллийн системийн оператор байгууллага нь өвчтөн болон (эсвэл) түүний хууль ёсны төлөөлөгчдөд хүртээмжтэй хэлбэрээр харилцаа холбооны сүлжээнд байрлуулна. Үүнд дараах мэдээлэл орно:

- а) зөвлөлдөх санал асуулгад оролцож буй эрүүл мэндийн байгууллагын талаар:
 - зөвлөгөө өгөх эмнэлгийн байгууллагын нэр;
 - байршил;
 - холбоо барих мэдээлэл (холбоо барих утасны дугаар, мэйл хаяг);

холбогдох үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл;
телемедициний технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламж үзүүлэх профайлын жагсаалт;

б) бусад мэдээллийн системийн оператор болох байгууллагын тухай:
байгууллагын нэр;
байршил;

холбоо барих мэдээлэл (холбоо барих утасны дугаар, мэйл хаяг);
эмнэлгийн ажилтнууд өвчтөнүүд ба (эсвэл) тэдний хууль ёсны төлөөлөгчидтэй алсын зайнаас харьцах явцад телемедициний технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламж үзүүлсэний үр дүнд гарсан холбогдох баримт бичгийг хадгалах газар (мэдээллийн системийн нэр, мэдээллийн системийн оператор);

в) зөвлөлийн эмч, оролцогч зөвлөлийн талаар:

овог, нэр, эцгийн нэр (хэрэв байгаа бол);

боловсролын талаарх мэдээлэл (боловсролын байгууллагын нэр, төгссөн он, мэргэжил, мэргэшил, мэргэшил дээшлүүлэх сургалт, гэрчилгээ);
эмнэлгийн байгууллагын тухай мэдээлэл (нэр, байршил, холбоо барих хаяг)
эсвэл тусгай зөвшөөрлийн үндсэн дээр эмнэлгийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг хувиараа бизнес эрхлэгчийн тухай мэдээлэл, түүнчлэн холбогдох үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийн тухай мэдээлэл;

эмнэлгийн байгууллагад ажиллаж байсан албан тушаал;

мэргэжлээрээ ажилласан жил (жил);

мэргэшлийн ангилал, эрдмийн зэрэгтэй холбоотой мэдээлэл;

анагаах ухааны чиглэлээр урьд өмнө ажиллаж байсан газруудын талаарх мэдээлэл (байгууллагын нэр, эрхэлж байсан албан тушаал, ажилласан хугацаа (жил) (хэрэв байгаа бол);

холбогдох үйлчилгээг үзүүлэх гэрээний үндсэн нөхцөл;

зөвлөхүүдийн ажлын цаг;

г) телемедициний технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламж үзүүлэх журам, нөхцлийн талаарх мэдээлэл, үүнд:

ОХУ-ын хууль тогтоомжийн дагуу өвчтөний сайн дурын үндсэн дээр зөвшөөрөл авах журам;

ОХУ-ын хууль тогтоомж, ийм зөвлөгөө авах журамд зааснаас бусад тохиолдолд нэрээ нууцалсан (эсвэл нэр нууцлах технологийг ашиглан) төлбөртэй зөвлөгөө авах боломж;

таних, баталгаажуулах нэгдсэн систем ашиглан өвчтөнийг (эсвэл түүний хууль ёсны төлөөлөгчийг) таних, баталгаажуулах, мөн иргэдэд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг үнэ төлбөргүй үзүүлэх нөхцөлтэй эсэх;

ОХУ-ын хууль тогтоомжийн шаардлагын дагуу өвчтөний хувийн мэдээлэл, эрүүл мэндийн байдлын талаарх мэдээллийг ашиглах зөвшөөрлийг бүртгэх журам

төлбөртэй буюу үнэ төлбөргүй нөхцөл (төлбөртэй, үнэгүй);

зөвлөгөө өгөх зардал, түүнийг төлөх журам (төлбөртэй зөвлөгөө өгөх тохиолдолд);

зөвлөгөөний үр дүнд үндэслэн эмнэлгийн дүгнэлт авах журам;

өвчтөн (эсвэл түүний хууль ёсны төлөөлөгч) эмнэлгийн мэргэжилтэнд өгсөн цахим баримт бичгийн техникийн шаардлага;

телемедициний технологийг ашиглан эмнэлгийн байгууллагаас эмнэлгийн тусламж үзүүлэх дэглэм;

д) зөвлөлдөхөд ашигладаг мэдээллийн систем ба эдгээр системийн операторууд;

мэдээллийн системийн нэр;

мэдээллийн системийн операторын нэр, холбоо барих хаяг.

эмнэлгийн ажилтнууд өвчтөнүүд ба (эсвэл) тэдний хууль ёсны төлөөлөгчидтэй алсын зайнаас харилцан ажиллах явцад телемедициний технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламж үзүүлсэн холбогдох баримт бичгийг хадгалах газар (мэдээллийн системийн нэр, операторын нэр, холбоо барих хаяг мэдээллийн системийн тухай).

47. Телемедициний технологийг ашиглан өвчтөнүүд болон (эсвэл) тэдний хууль ёсны төлөөлөгчдөд зөвлөгөө өгөхдөө эмчлэгч эмч өвчтөнд урьд нь бичсэн эмчилгээ, түүн дотор эмчийн зааврыг цахим баримт бичгийн хэлбэрт оруулан эмхэтгэн засаж залруулж болно. Биечлэн уулзах (үзлэг, зөвлөгөө) үеийн оношилгоо, эмчилгээг мөн оруулна.

48. Хэлэлцүүлгийн үр дүн гэдэг нь нь эмнэлгийн дүгнэлт эсвэл биечлэн үзлэг, зөвлөгөө өгөхөд гаргасан эмчилгээний талаарх холбогдох тэмдэглэл юм. Үүнд өвчтөний эмнэлгийн баримт бичиг, эмийн жорын цахим хэлбэр, шаардлагатай нэмэлт үзлэгүүд гэх мэт эмнэлгийн дүгнэлт орно.

49. Өвчтөн урьдчилан цаг авалгүй үзлэг, зөвлөгөө авахаар холбоо барьсан тохиолдолд эмнэлгийн тайланд өвчтөн эсвэл түүний хууль ёсны төлөөлөгчдөд шийдвэрийн талаар тэмдэглэнэ. Үүнд биечлэн үзлэг хийх шаардлага ба зөвлөгөөг бичнэ.

50. Энэхүү Процедурын 48, 49-р зүйлд заасан мэдээллийг цахим хэлбэрээр өвчтөн болон (эсвэл) түүний хууль ёсны төлөөлөгчдөд илгээх, эсвэл холбогдох өгөгдөлд цахимаар нэвтрэх, мөн мэдээллийн нөөцөд байршуулах боломжтой.

Х. Өвчтөний эрүүл мэндийн байдлыг алсаас хянах

51. Өвчтөний эрүүл мэндийн байдалд алсын зайнаас хяналт тавихыг биечлэн хүлээн авсан үзлэг, зөвлөгөө, өвчний оношилгооны үр дүнд үндэслэн алсын зайнаас хянах эсэхийг эмч тогтооно.

52. Өвчтөний эрүүл мэндийн байдлыг алсаас хянахад оролцогчид нь:

а) өвчтөн ба (эсвэл) түүний хууль ёсны төлөөлөгч;

б) эмчлэгч эмч алсын зайны хяналт, (эсвэл) яаралтай тусламж үзүүлэх тохиолдолд өвчтөний эрүүл мэндийн үзүүлэлтүүдийг системд оруулна.

53. Өвчтөний алсын хяналтыг Нэгдсэн систем, ба (эсвэл) ОХУ-ын эрүүл мэндийн салбарын төрийн мэдээллийн систем, (эсвэл) эмнэлгийн мэдээллийн систем ашиглан явуулдаг. Эмнэлгийн байгууллагын үйл ажиллагаа, тэдгээрийн үзүүлж буй үйлчилгээний талаар мэдээлэл цуглуулах, хадгалах, боловсруулах, хангахад чиглэсэн бусад мэдээллийн системүүд мөн ашиглагдана.

54. Өвчтөний эрүүл мэндэд алсын зайнаас хяналт тавих явцад дараах зүйлийг хийж гүйцэтгэнэ.

а) өвчтөний эрүүл мэндэд алсын зайнаас хяналт тавих мэдээлэл дамжуулах функц бүхий эмнэлгийн хэрэгслийг ашиглахдаа өвчтөний эрүүл мэндийн байдлын талаарх мэдээллийг автомат горимд алсаас хүлээн авах;

б) өвчтөний эрүүл мэндийн талаарх өгөгдлийг гараар оруулах, үүнд мэдээлэл дамжуулах функцгүй эмнэлгийн хэрэгсэл орно.;

в) өвчтөний эрүүл мэндийг алсаас хянахад ашигладаг эмнэлгийн хэрэгслийн талаарх мэдээллийн хамаарлыг бүртгэх, хянах;

г) эмчлэгч эмч рүү өвчтөний эрүүл мэндэд алсын зайнаас хянадаг мэдээллийн системийн операторууд, түүнчлэн бусад хамаарах эмнэлгийн ажилтнуудаас мессеж илгээх;

д) өвчтөний эрүүл мэндийн талаарх мэдээллийг дамжуулах, хүлээн авахыг баримтжуулах;

е) өвчтөний эрүүл мэндийн талаарх мэдээллийг боловсруулах;

ж) өөрийн биеэр үзлэг хийсний дараа өвчтөний эрүүл мэндийн байдалд алсын зайны хяналтыг шийдвэрлэсэн эмч шаардлагатай бол алсын ажиглалт хийн, яаралтай үед тусламж үзүүлэх эмнэлгийн ажилтны нэвтрэх эрхтэй байна. Өвчтөний эрүүл мэндийн үзүүлэлтүүд огцом өөрчлөгдсөн эсэхийг өвчтөний эрүүл мэндийн мэдээллээс хянана;

з) өвчтөний эрүүл мэндийн үзүүлэлтийг хянах;

и) өвчтөний эрүүл мэндийн үзүүлэлтүүдийн зохих утгыг тогтоох;

к) өвчтөнд мессеж илгээх;

л) өвчтөний эрүүл мэндийн үзүүлэлтүүд зохих хэмжээнээс ноцтой өөрчлөгдөх тохиолдолд яаралтай тусламж үзүүлэх;

м) өвчтөний эрүүл мэндийн байдлын талаарх мэдээллийг өвчтөний цахим эмнэлгийн бүртгэлд дамжуулах;

н) өвчтөний хувийн эмнэлгийн дансыг зохион байгуулах, хадгалах;

о) янз бүрийн төрлийн автоматжуулсан мэдэгдлийг тохируулах.

55. Өвчтөн (түүний хууль ёсны төлөөлөгч) эрүүл мэндийнхээ алсын хяналтыг хэрэгжүүлэхдээ:

а) эмнэлгийн хэрэгслийг ашиглах зааврын дагуу ашиглах;

б) эрүүл мэндийн байдлын талаар найдвартай мэдээллийг биечлэн оруулах;

в) мэдээллийн системийн операторуудын тогтоосон систем ашиглах дүрмийг дагаж мөрдөнө.

56. эмчлэгч эмч өвчтөний эрүүл мэндийн үзүүлэлт огцом өөрчлөгдсөн тохиолдолд тухайн өвчтөний байршилд очиж яаралтай тусламж үзүүлэх үүрэгтэй.

XI. Телемедициний технологийг ашиглан эмнэлгийн тусламж үзүүлсэний үр дүнд гарсан мэдээллийг баримтжуулах, хадгалах

57. Телемедициний технологи, түүн дотор эмнэлгийн баримт бичигт мэдээлэл оруулахтай холбогдсон мэдээллийг баримтжуулахад цахим гарын үсэг ашиглан гүйцэтгэнэ.

58. Эмнэлгийн ажилтнууд бие биетэйгээ, эмнэлгийн ажилчид өвчтөнүүдтэй (эсвэл тэдний хууль ёсны төлөөлөгчидтэй) алсын зайнаас харилцан ажилласны үр дүнд бий болсон материалууд буюу зөвлөгөө авахаар илгээсэн материалууд, зөвлөлдсөний үр дүнд үндэслэсэн эмнэлгийн тайлан, эмч нарын зөвлөгөөний протокол, өвчтөний эрүүл мэндийн бүртгэлд оруулсан мэдээлэл, өвчтөний эрүүл мэндэд алсаас хяналт хийсний үр дүнд бий болсон мэдээлэл (цаашид баримт бичиг гэх), түүнчлэн эмч нарын зөвлөгөө, зөвлөгөөний аудио, видео бичлэг, мессеж, дуут мэдээлэл, зураг, цахим хэлбэрт байгаа бусад мессежийг (цаашид дагалдах материал гэх) хадгалахад хамаарна.

59. Баримт бичгийг зөвлөх эмнэлгийн байгууллагын эмнэлгийн мэдээллийн системийн өвчтөний цахим бүртгэлд оруулна.

60. Баримт бичгийн хадгалалтыг заасан хугацаанд гүйцэтгэнэ.

61. Холбогдох материалын хадгалах хугацаа нэг жил байна.

62. Хадгалах хугацаанд баримт бичиг, холбогдох материалтай танилцах боломжийг энэхүү журмын шаардлагын дагуу, ОХУ-ын хууль тогтоомжийн дагуу гүйцэтгэнэ.

63. Нэгдсэн систем, ОХУ-ын эрүүл мэндийн салбарын улсын мэдээллийн систем, эмнэлгийн байгууллагын эрүүл мэндийн мэдээллийн систем, бусад мэдээллийн системийг ашиглах тохиолдолд баримт бичгийг хадгална.

64. Өвчтөнд (эсвэл түүний хууль ёсны төлөөлөгчдөд) уг баримт бичгүүд (хуулбар), тэдгээрийн хуулбарыг ОХУ-ын хууль тогтоомжоор тогтоосон журмын дагуу явуулна.

ЯПОН УЛС

Япон улсад телемедицинийг тусгайлан зохицуулсан хууль, тогтоомж одоогоор байхгүй байна. Харин энэ салбар сүүлийн үед эрчимтэй хөгжиж байна. Анх 1997 онд Эрүүл мэнд, нийгмийн хамгааллын яамнаас мэдээлэл харилцаа, холбооны технологийг эрүүл мэндийн үзлэг, оношилгоонд хэрэглэх “Телемедицинийг ашиглах эрүүл мэндийн үзлэг” нэртэй зөвлөмж гарч байжээ.³⁸⁷

Хуучин буюу Эмчийн тухай хууль(1948 оны 201 дугаар хууль)-ийн 20 дугаар зүйлд зааснаар үзлэг хийхгүйгээр эмчилгээ хийж болохгүй буюу хориглосон хэм хэмжээний хүрээнд мэдээлэл, технологийн төхөөрөмж ашиглан үзлэг, оношлогоо хийхийг хууль бус үйлдэл гэж үздэг байсан.³⁸⁸ Гэтэл сүүлийн жилүүдэд мэдээлэл, технологийн эрчимтэй хөгжлийг даган цахим үзлэг, оношлогооны хэрэгцээшаардлага эрчимтэй нэмэгдсэнтэй уялдуулан Эрүүл мэнд, хөдөлмөрийн яамны Эрүүл мэндийн бодлогын газраас тус хуулийн заалтын тайлбарт өөрчлөлт оруулах замаар цахим үзлэг хийх хууль зүйн орчныг бүрдүүлж байна.

Одоо Япон улс телемедицинийг Эрүүл мэнд, хөдөлмөр халамжийн яамны 2018 оны 3 дугаар сард гаргасан “Цахим үзлэгийг хэрэгжүүлэх зааварчилгаа”-ны дагуу хэрэгжүүлж байна. “Цахим үзлэгийг хэрэгжүүлэх зааварчилгаа”-нд зааснаар “зайнаас үзлэг хийх” болон “цахим үзлэг” гэдэг ойлголтыг ялгаатай болохыг тусгаж, ямар тохиолдлуудад зайны болон цахим үзлэг оношлогоо хийж болох талаар тусгасан байна. Тухайлбал цахим үзлэгийг өвчтөний цусны даралтыг хэмжих, хүний биеийн яс гэмтсэн байх магадлалтай үед гипс тавиулах талаар зөвлөгөө өгөх зэргээр заажээ.

Түүнчлэн, тус зааварчилгаанд өвчтөний нууцыг хадгалах, эмчийн хүлээх хариуцлага, эрүүл мэндийн үйлчилгээний чанар, өвчтний аюулгүй байдлыг хангах, цахим үзлэг хийж болох цар хүрээ зэргийн талаар үнэн бодитой мэдээлэл өгөх үүрэг, нотолгоонд суурилсан эмчилгээ зэрэг олон асуудлыг тусгасан байна.

Цахим эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг хэрэгжүүлэх удирдамж³⁸⁹

Энэ удирдамж нь дараах бүтэцтэй байна:

1. Онлайн эмнэлгийн тусламжийн орчин
2. Холбогдох хууль тогтоомж

³⁸⁷ <http://japanhpn.org/en/ict-4-2/> Японы эрүүл мэндийн бодлого, одоо, Тэцүро Окуно

³⁸⁸ <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=c8172f96-5c4c-4e71-b9a5-3cf380a69f72> Телемедицин ба хууль, Анн Чеун, Ланс Ж.Миллер

³⁸⁹ <https://www.mhlw.go.jp/content/000534254.pdf> Эрүүл мэнд, хөдөлмөр, халамжийн яам

3. Нэр томъёоны тодорхойлолт, хамрах хүрээ
4. Онлайн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх үндсэн зарчим
5. Удирдамжийг ашиглах

Хамрах хүрээ

Телемедицин буюу алсын зайнаас үзүүлэх эмнэлгийн тусламж үйлчилгээнд эмч мэдээлэл холбооны хэрэгслээр дамжуулж өвчтөнд үзлэг хийн онош тавьж, тухайн үр дүнг өвчтөнд мэдэгдэх зэргээр эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг бодитоор үзүүлдэг.

Эмч өвчтөний хоорондын харилцаа ба итгэлцэл

Эмч эмчилгээ хийх шаардлагатай анхан шатны мэдээллийг өвчтөнөөс авах, харин өвчтөн эмчийн зүгээс тавьж буй эмчилгээний арга болон журмыг зөвшөөрөх ба хоёр талын харилцан итгэлцэл дээр тулгуурлана. Үүний тулд, эмнэлгийн онлайн тусламж үйлчилгээ нь зөвхөн эмч болон өвчтөн хоёрын хоорондын харилцан ойлголцлын үндсэн дээр явагдах ба зарчмын хувьд, анхан шатны үзлэг явагдсаны дараа, эмчийн зүгээс өвчтөнд тохирсон эмчилгээг шат дараатай үзүүлэх шаардлагатай.

Эмчийн хариуцлага

Эмнэлгийн онлайн тусламж үйлчилгээний хүрээнд эмч нь дараах хариуцлагыг зүй ёсоор хүлээх болно.

- Эмч нь онлайн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээгээр дамжуулж өвчтөний талаарх хангалттай мэдээллийг авч чадаж байгаа эсэх,
- Тухайн мэдээллийг ашиглан өвчтөнд зохих оношийг тогтоож чадаж байгаа эсэхийг эмч сайтар нягтлан шалгах,
- Эмнэлгийн онлайн үйлчилгээ өвчтөнд тохирохгүй тохиолдолд, түүнийг зогсоож эмчтэй биечлэн уулзаж эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ авах арга руу шилжинэ.
- Эмч нь өвчтөний хувийн мэдээллийг задруулахгүй байх,
- Нууцыг чандлан сахих,
- Өвчтөний мэдээллийг бусдад дамжуулахгүй байх тал дээр анхаарах, мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах арга хэмжээг авах зэрэг

Эмчилгээний чанарыг баталгаажуулах, өвчтөний аюулгүй байдлыг хангах

Эмнэлгийн онлайн үйлчилгээний хүрээнд бий болох эмчилгээний бодит үр дагавар нь аюулгүй бөгөөд оновчтой байхын тулд эмч өөрөөс хамаарах эмчилгээний үйл явц, үр дүнг тогтмол үнэлээд явах шаардлагатай. Түүнээс гадна түргэн тусламж шаардлагатай үед, эмнэлгийн онлайн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх нь тохиромжгүй болсон тохиолдолдолд өвчтний аюулгүй байдлыг хангахад шаардлагатай нөхцөлийг эмч бүрдүүлэх ёстой.

Эмнэлгийн онлайн тусламж үйлчилгээний хязгаарлагдмал байдал болон мэдээллийн хүртээмж

Эмнэлгийн онлайн тусламж үйлчилгээ нь эмчид биечлэн үзүүлэхтэй харьцуулахад өвчтөний бие махбод, сэтгэл санааны нөхцөл байдлын талаарх мэдээлэл хязгаарлагдмал нөхцөлд хийгддэг. Эмч нь эмнэлгийн онлайн тусламж

үйлчилгээний энэхүү хязгаарлагдмал байдлыг зөвөөр ойлгож, өвчтөн болон тэдний гэр бүлийнхэнд эмнэлгийн онлайн тусламж үйлчилгээний давуу болон сул талуудыг урьдчилан тайлбарлаж өгөх шаардлагатай.

Аюулгүй болон хүчин төгөлдөр байдал нь нотолгоонд суурилсан байх

Эмнэлгийн онлайн тусламж үйлчилгээг үзүүлэхдээ өвчтөнд зохистой байдлаар эмчилгээний аюулгүй болон хүчин төгөлдөр байдлыг баталгаажуулах шаардлагатай. Түүнээс гадна эмч нь эмчилгээний аюулгүй болон хүчин төгөлдөр байдлыг хангахдаа хүлээн зөвшөөрөгдсөн эмчилгээний арга дээр суурилж явуулах ёстой.

Түүнчлэн, эмнэлгийн онлайн тусламж үйлчилгээ нь өвчтөн биечлэн шинжилгээ өгөх зэрэгтэй харьцуулахад, олж авах мэдээллийн хүртээмж нь багасах учраас эмнэлзүйн болон эмчилгээний клиник туршилт зэргээр аюулгүй байдал нь баталгаажуулахгүй эмчилгээ, үйлчилгээг өвчтөнд үзүүлэх хориотой.

Өвчтөний хүсэлд нийцүүлэн явуулах эмчилгээний баталгаатай байдал

Онлайнаар эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ авах нь өвчтөнд ямар давуу болон сул талууд үүсгэхийг сайтар ойлгосны дараа өвчтөн хүлээн зөвшөөрсөн тохиолдолд эмчилгээг явуулах ёстой. Эмчилгээг судалгааны зорилгоор болон эмчийн хувийн эрх ашигт нийцсэн байдлаар явуулж болохгүй.

АШИГЛАСАН МАТЕРИАЛ

- WHO guideline: recommendations on digital interventions for health system strengthening World Health Organization 2019
- <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/311941/9789241550505-eng.pdf?ua=1>
- Framework for the Implementation of a Telemedicine Service. Washington, DC : PAHO, 2016.
- https://iris.paho.org/bitstream/handle/10665.2/28414/9789275119037_eng.pdf?sequence=6
- Intan Sabrina, M., & Defi, I. R. (2021). Telemedicine Guidelines in South East Asia—A Scoping Review. *Frontiers in Neurology*, 11, 1760.
- <https://networkreadinessindex.org/countries/mongolia/>
- Raposo V. L. (2016). Telemedicine: The legal framework (or the lack of it) in Europe. *GMS health technology assessment*, 12, Doc03. <https://doi.org/10.3205/hta000126>
- Directive 95/46/EU <http://data.europa.eu/eli/dir/1995/46/oj>
- Data Protection Regulation (GDPR) <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:52012PC0011>.
- Directive on Services of the Information Society <http://data.europa.eu/eli/dir/1998/34/oj>.
- Electronic Commerce Directive <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/31/oj>
- Directive on Privacy and Electronic Communications or e-Privacy Directive <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/58/oj>.
- Cross-Border Directive <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/24/oj>
- European Commission. Memo/13/918, Q&A: Patients' Rights in Cross-Border Healthcare. Brussels; 2013. http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-918_en.htm
- Directive 2000/31/EC of the European Parliament and of the Council of 8 June 2000 on certain legal aspects of information society services, in particular electronic commerce, in the Internal Market ('Directive on electronic commerce'). *Official Journal*. 2000;L 178:1-16. <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/31/oj>
- Directive 2011/24/EU of the European Parliament and of the Council of 9 March 2011 on the application of patients' rights in cross-border healthcare. *Official Journal*. 2011;L 88:45-65. <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/24/oj>
- <https://www.natlawreview.com/article/china-expands-regulations-e-healthcare-issues>
- <https://www.conventuslaw.com/report/chinas-new-rules-on-telemedicine-and-internet/>
- <https://www.china-briefing.com/news/china-investment-outlook-telemedicine-digital-healthcare-industry/>
- <https://www.ropesgray.com/en/newsroom/alerts/2018/09/Chinas-Health-Authorities-Issue-New-Rules-on-Telemedicine>
- http://www.gov.cn/gongbao/content/2019/content_5358684.htm -хятад хэлээр
- http://www.nhsa.gov.cn/art/2019/8/30/art_37_1707.html
- <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7424477/>

- http://english.www.gov.cn/archive/state_council_gazette/2019/01/22/content_281476489728968.htm
- https://www.lawphil.net/statutes/repacts/ra1959/ra_2382_1959.html
- <http://legacy.senate.gov.ph/lisdata/2690923123!.pdf>
- <https://www.healthcareitnews.com/news/proposed-national-ehealth-system-and-services-act-approved-house-panel-philippines>
- <https://www.philippinemedicalassociation.org/wp-content/uploads/2020/05/1-Telemedicine-for-Health-Professionals.pdf>
- <https://scienceon.kisti.re.kr/commons/util/originalView.do?cn=TRKO201800037633&dbt=TRKO&rn>
- http://koreanlii.or.kr/w/index.php/Electronic_signature?ckattempt=1
- “Технологид суурилан өвчтөнд зөвлөгөө өгөх удирдамж” <https://www.medicalboard.gov.au/Codes-Guidelines-Policies/Technology-based-consultation-guidelines.aspx>

UIH.MN
СУДАЛГААНЫ САН